

KSI.430.3.2024

Nr ewid. 40/2024/P/24/001/KSI

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie w 2023 r. planu
finansowego Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki
Wodnej

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Środowiska

Tomasz Gaweł
/podpisano elektronicznie/

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Michał Jędrzejczyk
/podpisano elektronicznie/

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś
/podpisano elektronicznie/
Warszawa, czerwiec 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA.....	5
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ REALIZACJI PROGRAMÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ	7
3.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO	7
3.2. SPRAWOZDANIA	29
4. INFORMACJE DODATKOWE.....	30
5. ZAŁĄCZNIKI	31
5.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	31
5.2. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ....	32
5.3. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	40

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania w 2023 r. planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności podejmowanych działań.

Zakres kontroli

- planowanie i realizacja przychodów,
- planowanie i wykonanie kosztów i wydatków majątkowych oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,
- wykorzystanie otrzymanych dotacji i środków na realizację programów/projektów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej (UE),
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych i sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹ – zgodnie z art. 400 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska² – jest państwową osobą prawną w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³. Narodowy Fundusz prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając z posiadanych środków i uzyskiwanych wpływów koszty działalności oraz wydatki na finansowanie zadań określonych w ustawie Poś. Nadzór nad jego działalnością sprawuje minister właściwy do spraw klimatu. Organami Narodowego Funduszu są Rada Nadzorcza NFOŚiGW⁴ i Zarząd NFOŚiGW⁵.

W 2023 r. NFOŚiGW finansował przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w następujących dziedzinach:

- ochrona wód – w ramach 2 programów priorytetowych;
- gospodarka wodna – w ramach 1 programu priorytetowego;
- ochrona klimatu i atmosfery w zakresie ochrony klimatu i atmosfery – w ramach 24 programów priorytetowych;
- ochrona klimatu i atmosfery w zakresie rozwoju bezemisyjnego lub niskoemisyjnego transportu – w ramach 9 programów priorytetowych;
- ochrona powierzchni ziemi – w ramach 7 programów priorytetowych;
- ochrona przyrody i krajobrazu – w ramach 1 programu priorytetowego;
- górnictwo – w ramach 1 programu priorytetowego;
- geologia – w ramach 2 programów priorytetowych;
- monitoring środowiska – w ramach 1 programu priorytetowego;
- adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska – w ramach 3 programów priorytetowych;
- edukacja ekologiczna – w ramach 2 programów priorytetowych;
- gospodarka o obiegu zamkniętym – w ramach 1 programu priorytetowego;
- SYSTEM (wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych), REGION – w ramach 1 programu priorytetowego;
- ekspertyzy i prace naukowo-badawcze – w ramach 1 programu priorytetowego;
- współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Mechanizmu Finansowego – w ramach 1 programu priorytetowego;
- innowacje dla środowiska – w ramach 1 programu priorytetowego.

W roku 2023 przychody ogółem NFOŚiGW zostały zrealizowane w wysokości 9 907 912,0 tys. zł, co stanowiło 103,3% planu po zmianach. W porównaniu do przychodów z 2022 r. były one niższe o 12,2%. Uzyskanie niższych przychodów było wynikiem mniejszych od planowanych wpływów z prowadzonej działalności, w tym z tytułu przychodów ze sprzedaży uprawnień do emisji w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych przez Komisję Europejską⁶ (953 212,5 tys. zł w 2023 r. wobec 2 937 207,8 tys. zł w 2022 r.), o wypłatę których NFOŚiGW złożył do Europejskiego Banku Inwestycyjnego i KE wnioski w ramach programowania i obsługi Funduszu Modernizacyjnego.

Poniesione koszty Narodowego Funduszu wyniosły 9 007 008,0 tys. zł, co stanowiło 85,3% planu po zmianach i 104,0% planu określonego ustawą budżetową na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.⁷

¹ Dalej: „NFOŚiGW” lub „Narodowy Fundusz”.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 54, dalej: „ustawa Poś”.

³ Dz. U. z 2023 poz. 1270, ze zm., dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

⁴ Dalej: „Rada Nadzorcza”.

⁵ Dalej: „Zarząd”.

⁶ Dalej: „KE”.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.; dalej: „ustawa budżetowa”.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie opisowej
wykonanie planu
finansowego NFOŚiGW
w 2023 r.

Wykonanie planu finansowego NFOŚiGW na 2023 r. w zakresie przychodów wyniosło 9 907 912,0 tys. zł i było wyższe o 316 672,0 tys. zł (tj. o 3,3%) od planowanego. Uzyskanie wyższej od planowanej kwoty przychodów wynikało przede wszystkim z aktualizacji polityki (zasad) rachunkowości, która wprowadziła modyfikację zasad wyceny aktywów na dzień bilansowy. Stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: wydania 1 z 10 zbadanych decyzji w sprawie udzielenia ulgi w spłacie opłaty podwyższonej po upływie wyznaczonego terminu oraz niezastosowania wewnętrznych procedur w trakcie 1 postępowania egzekucyjnego spośród 16 zbadanych postępowań w sprawach opłat podwyższonych, naliczanych na podstawie art. 140 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze⁹. Przychody z 2023 r. były niższe o 1 382 215,7 tys. zł (tj. o 12,2%) od przychodów uzyskanych w 2022 r.

Zrealizowane przez NFOŚiGW koszty w 2023 r. wyniosły 9 007 008,0 tys. zł i były o 4,0% wyższe zaplanowanych w ustawie budżetowej, o 14,7% niższe od ujętych w planie po zmianach oraz o 50,9% wyższe w porównaniu do 2022 r. Dominującą pozycję w kosztach (97,3%) stanowiły koszty realizacji zadań, które wyniosły 8 760 873,5 tys. zł, tj. 87,6% planu po zmianach. Ponadto w skład kosztów weszły pozostałe koszty (64 339,3 tys. zł) oraz koszty funkcjonowania (181 795,2 tys. zł).

Badanie dowodów księgowych NFOŚiGW wykazało, że poniesione koszty były celowe i gospodarne, prawidłowo udokumentowane, oraz zostały poniesione zgodnie z przepisami prawa, z wyjątkiem zaliczki i refundacji wydatków w łącznej wysokości 52 898,2 tys. zł wypłaconych z tytułu realizacji umowy pt. „Stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania”¹⁰. Ponadto stwierdzono, że w wyniku nierzetelnego działania wypłacono zaliczkę w wysokości 140 000,0 tys. zł z tytułu realizacji umowy na zakup 2 śmigłowców, w sytuacji gdy zadania Policji nie wpisywały się w cele programu priorytetowego pn. „Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo”.

Narodowy Fundusz – zgodnie z przyjętymi założeniami i harmonogramami – zrealizował działania zaplanowane w ramach 3 kampanii społecznych, objętych badaniem. Jednak sposób ich zaplanowania charakteryzujący się niewyznaczeniem mierników realizacji celów oraz założeń ewaluacji kampanii nie pozwalał na ocenę ich społecznej opłacalności zarówno w kontekście ich skuteczności, jak i efektywności.

Wybrane do kontroli postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone były w Narodowym Funduszu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹¹ oraz z zapisami regulaminu udzielania zamówień publicznych przez NFOŚiGW.

Stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zmianie programu priorytetowego pn. „Wspieranie działalności monitoringu środowiska”¹² umożliwiającej zawarcie z Instytutem Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie¹³ umowy o dofinansowanie do 250 000,0 tys. zł – oraz na wypłacie na podstawie tej umowy środków w wysokości 52 898,2 tys. zł

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 633, ze zm., dalej: „ustawa Pgg”.

¹⁰ Dalej: „umowa na stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych”.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm., dalej: „ustawa Pzp”.

¹² Dalej: „pp. Wdmś”.

¹³ Dalej: „IRŚ-PIB”.

w 2023 r. – pomimo niezabezpieczenia zapisami ww. programu i umowy uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów (zgodnie z zasadą określoną w art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych) wskutek niezapewnienia optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w szczególności w sytuacji braku regulacji prawnych stanowiących podstawę dla funkcjonowania nowego systemu monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych¹⁴.

Przy realizacji w 2023 r. zadań NFOŚiGW nierzetelnie planowano koszty i wartości mierników na etapie opracowywania zmiany planu finansowego w układzie zadaniowym, co spowodowało odchylenia zrealizowanych wielkości względem planu po zmianach.

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym (Rb-BZ2) oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz przekazane terminowo do Ministerstwa Klimatu i Środowiska (MKiŚ).

---

¹⁴ System stałego monitoringu, o którym mowa w uchwale nr B/18/28/2023 Zarządu z 9 maja 2023 r. w sprawie udzielenia dotacji IRŚ-PIB na realizację przedsięwzięcia pn. „Stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania” do 250 000,0 tys. zł oraz skierowania wniosku do Rady Nadzorczej.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ REALIZACJI PROGRAMÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ

3.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

3.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

W 2023 r. przychody NFOŚiGW wyniosły 9 907 912,0 tys. zł, tj. o 316 672,0 tys. zł więcej niż planowano (103,3% planu po zmianach). W porównaniu do przychodów uzyskanych w 2022 r. były one niższe o 1 382 215,7 tys. zł, tj. o 12,2%. Było to wynikiem niższych wpływów z prowadzonej w 2023 r. działalności, w tym z tytułu przychodów ze sprzedaży przez KE uprawnień do emisji w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, o wypłatę których NFOŚiGW złożył do Europejskiego Banku Inwestycyjnego i KE wnioski w niższej niż planowano kwocie w ramach programowania i obsługi Funduszu Modernizacyjnego.

W strukturze zrealizowanych przez NFOŚiGW przychodów największy udział, tj. 51,8% (5 132 484,1 tys. zł), miały przychody z prowadzonej działalności. Stanowiły one: 88,0% kwoty planowanej po zmianach (5 835 000,0 tys. zł); 74,1% przychodów z prowadzonej działalności osiągniętych w 2022 r. (6 922 467,6 tys. zł); 101,7% przychodów z prowadzonej działalności osiągniętych w 2021 r. (5 048 542,3 tys. zł) oraz 183,8% przychodów z prowadzonej działalności osiągniętych w 2020 r. (2 792 020,6 tys. zł). Źródłami tych przychodów były wpływy z tytułu:

- Opłat i kar za korzystanie ze środowiska, w wysokości 209 204,3 tys. zł, tj. 89,8% planu po zmianach (233 000,0 tys. zł); 96,5% przychodów uzyskanych w 2022 r. (216 745,8 tys. zł); 97,0% przychodów uzyskanych w 2021 r. (215 641,4 tys. zł) i 111,5% przychodów uzyskanych w 2020 r.
- Opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych, wynikających z ustawy Pgg, w wysokości 293 160,2 tys. zł, tj. 96,8% planu po zmianach (303 000,0 tys. zł); 98,2% przychodów uzyskanych w 2022 r. (298 453,3 tys. zł); 104,7% przychodów uzyskanych w 2021 r. (280 110,2 tys. zł) i 108,1% przychodów uzyskanych w 2020 r.
- Opłat za usługi wodne, wynikających z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne¹⁵, w wysokości 262 501,5 tys. zł, tj. 111,2% planu po zmianach (236 000,0 tys. zł); 120,2% przychodów uzyskanych w 2022 r. (218 320,9 tys. zł); 115,8% przychodów uzyskanych w 2021 r. (266 632,0 tys. zł) i 3908,7% przychodów uzyskanych w 2020 r. (6 715,9 tys. zł). W NFOŚiGW wyjaśniono, że wyższe wykonanie przychodów w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. spowodowane było zatwierdzeniem przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (PGW WP) nowych taryf z wyższymi stawkami za odprowadzanie ścieków oraz większą liczbą kontroli podmiotów odprowadzających ścieki.
- Opłat zastępczych i kar, wynikających z ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej¹⁶, w wysokości 773 584,5 tys. zł, tj. 97,2% planu po zmianach (796 000,0 tys. zł); 109,4% przychodów uzyskanych w 2022 r. (707 370,7 tys. zł) i 217,7% przychodów uzyskanych w 2021 r. (355 331,6 tys. zł).
- Opłaty emisyjnej, o której mowa w art. 321a ustawy Poś, w wysokości 2 194 378,3 tys. zł, tj. 96,0% planu po zmianach (2 285 000,0 tys. zł); 100,3% przychodów uzyskanych w 2022 r. (2 187 121,1 tys. zł); 103,8% przychodów uzyskanych w 2021 r. (2 113 453,6 tys. zł) i 137,6% przychodów uzyskanych w 2020 r. (1 594 951,4 tys. zł).
- Opłaty zastępczej, dotyczącej Narodowego Celu Redukcyjnego i Narodowego Celu Wskaźnikowego, w wysokości 282 665,2 tys. zł, tj. 94,2% planu po zmianach (300 000,0 tys. zł); 146,6% przychodów uzyskanych w 2022 r. (192 845,9 tys. zł) i 170,9% przychodów uzyskanych w 2021 r. Do tej grupy zaliczono wpływy z opłaty zastępczej z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, ze zm.

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2166, ze zm.

i biopaliwach ciekłych¹⁷ (205 546,0 tys. zł) oraz wpływy z opłaty z ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw¹⁸ (77 119,2 tys. zł). W NFOŚiGW wyjaśniono, że wyższe wykonanie przychodów w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. spowodowane było wejściem w życie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw¹⁹. Ustawa ta wprowadziła modyfikację zasady realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego na rok 2023, a także zmianę wysokość współczynnika redukcyjnego. Rok 2023 był również pierwszym rokiem, w którym w pełnym zakresie zostały wprowadzone zmiany z ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw²⁰. W wyniku zmian pojawiły się problemy ze zrealizowaniem Narodowego Celu Redukcyjnego na minimalnym poziomie, który uprawniał do możliwości wnoszenia opłaty zastępczej. Ostatecznie tylko 2 podmioty dokonały wpłat, z czego opłata zastępcza wniesiona przez 1 z tych podmiotów stanowiła 99,99% przychodów.

- Sprzedaży przez KE uprawnień do emisji w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Fundusz Modernizacyjny), w wysokości 953 212,5 tys. zł, tj. 63,2% planu po zmianach (1 508 000,0 tys. zł); 32,5% przychodów uzyskanych w 2022 r. (2 937 207,8 tys. zł) i 60,5% przychodów uzyskanych w 2021 r. (1 576 688,2 tys. zł). W NFOŚiGW wyjaśniono, że: niższe niż planowane wykonanie przychodów z prowadzonej działalności w 2023 r. wynikało z mniejszego niż zaplanowano czasowego zapotrzebowania na środki – gromadzone na rachunku bankowym wyodrębnionym dla Funduszu Modernizacyjnego. Narodowy Fundusz złożył wnioski do Europejskiego Banku Inwestycyjnego i KE o niższe niż planowano wypłaty środków, co było motywowane m.in. specyfiką wielu inwestycji.
- Pozostałych opłat i składek, w wysokości 163 777,6 tys. zł, tj. 94,1% planu po zmianach (174 000,0 tys. zł); 99,6% przychodów uzyskanych w 2022 r. (164 402,1 tys. zł); 142,1% przychodów uzyskanych w 2021 r. (115 285,9 tys. zł) i 22,3% przychodów uzyskanych w 2020 r. (734 757,2 tys. zł). Do tej grupy zaliczono wpływy m.in.: z opłat zastępczych z ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii²¹ (70 603,0 tys. zł); z opłat produktowych na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi²² (40 748,6 tys. zł); ze sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych (16 000,0 tys. zł); z opłat i kar na podstawie ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych²³ oraz z opłat za tlenki azotu i dwutlenki siarki (15 626,2 tys. zł).

Uzyskane przez NFOŚiGW przychody stanowiły również wpływy z tytułu:

- Dotacji z budżetu państwa w wysokości 601 832,3 tys. zł, tj. 139,0% planu po zmianach (432 960,0 tys. zł); 146,7% przychodów uzyskanych w 2022 r. (410 178,8 tys. zł); 1 071,0% przychodów uzyskanych w 2021 r. (56 191,2 tys. zł) i 1 290,1% przychodów uzyskanych w 2020 r. (46 648,8 tys. zł), w tym: dotacji celowej na finansowanie projektów z udziałem środków UE – na wydatki bieżące w wysokości 73 347,7 tys. zł, tj. 89,7% planu (81 760,0 tys. zł); 139,3% przychodów uzyskanych w 2022 r. (52 640,8 tys. zł); 131,1% przychodów uzyskanych w 2021 r. (55 949,9 tys. zł) i 158,5% przychodów uzyskanych w 2020 r. (46 274,7 tys. zł); oraz dotacji celowej na finansowanie projektów z udziałem środków z budżetu UE – wydatki majątkowe w wysokości 528 484,6 tys. zł, tj. 150,5% planu (351 200,0 tys. zł); 147,8% przychodów uzyskanych w 2022 r. (357 538,0 tys. zł); 2 190,2% przychodów uzyskanych w 2021 r. (241,3 tys. zł) i 1 412,3% przychodów uzyskanych w 2020 r. (374,2 tys. zł). W NFOŚiGW wyjaśniono, że przychody z tytułu dotacji w 2023 r. były wyższe niż w 2022 r. w związku z przesunięciem w czasie refundacji poniesionych wydatków kwalifikowanych w ramach programu REACT-EU - projekt grantowy Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021-2023. W 2023 r. tylko z tego tytułu zrefundowano 488 414 tys. zł.
- Pozostałych przychodów, w wysokości 4 173 595,6 tys. zł, tj. 125,6% planu po zmianach (3 321 780,0 tys. zł); 105,5% przychodów uzyskanych w 2022 r. (3 957 481,3 tys. zł); 2 342,2% przychodów uzyskanych w 2021 r. (178 190,4 tys. zł) i 2 085,5% przychodów uzyskanych w 2020 r. (200 128,5 tys. zł), na które składały się m.in.: odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek) w łącznej wysokości 1 238 631,1 tys. zł, w tym odsetki od depozytów u ministra finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych w łącznej wysokości 645 634,8 tys. zł oraz środki otrzymane

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 20.

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 846, ze zm.

¹⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2411.

²⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 1642. Akt wygaś 31 marca 2023 r.

²¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1436, ze zm.

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 1658, ze zm.

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 589, ze zm.

od jednostek spoza sektora finansów publicznych w łącznej wysokości 1 965 584,8 tys. zł. Wyższe przychody w tej pozycji w 2023 r. wobec przychodów w 2022 r. spowodowane były wysokością stóp procentowych ustalonych przez Radę Polityki Pieniężnej. Stopa referencyjna 5 stycznia 2022 r. wyniosła 2,25% i do 7 września 2023 r. była siedmiokrotnie podwyższana do 6,75%, a następnie – do końca 2023 r. – była stopniowo obniżana do poziomu 5,75%.

W 2023 r. przychody z tytułu środków otrzymanych z UE zostały zaplanowane w wysokości 1 500,0 tys. zł, ale nie zostały wykonane. Przychody te nie wystąpiły również w 2022 r. W Narodowym Funduszu wyjaśniono, że o ile w planie po zmianach w 2023 r. wskazano wydatki w wysokości 1 500 tys. zł, to faktyczne rozliczenie otrzymanych środków jest planowane na 2024 r. po złożeniu raportu śródrokresowego.

W latach 2022-2023 nie planowano i nie uzyskano przychodów z tytułu środków od innych jednostek sektora finansów publicznych.

Należności i windykacja

Należności Narodowego Funduszu ogółem na 31 grudnia 2023 r. wyniosły 9 262 985,4 tys. zł i w porównaniu do 2022 r. były wyższe o 2 060 343,6 tys. zł, tj. o 28,6%. Wzrost należności w 2023 r. spowodowany był przede wszystkim podpisaniem większej liczby umów z tytułu dofinansowania zwrotnego. Należności z tytułu udzielonych pożyczek (9 231 211,5 tys. zł) stanowiły 99,7% wszystkich należności.

Do należności NFOŚiGW należały także: należności od państwowych jednostek budżetowych z tytułu wypłaconych, nierozliczonych środków w wysokości 15 116,3 tys. zł; należności z tytułu opłat z ustawy Pgg w wysokości 8 969,6 tys. zł; należności z tytułu innych opłat, nawiązek sądowych, kosztów sądowych i procesowych w łącznej wysokości 4 105,4 tys. zł; należności z tytułu rozrachunków z pracownikami w wysokości 1 525,6 tys. zł; należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w łącznej wysokości 2 057,0 tys. zł.

Zaległości na 31 grudnia 2023 r. wyniosły 313 673,0 tys. zł²⁴ i były wyższe o 8,9% (o 25 535,2 tys. zł) od zaległości wg stanu na koniec 2022 r.

W trakcie 2023 r. NFOŚiGW wystawił:

- 374 upomnienia łącznie na 12 026,6 tys. zł tytułem należności głównej, w wyniku których dłużnicy spłacili 3 067,8 tys. zł;
- 230 tytułów wykonawczych, które zostały przyjęte przez organy egzekucyjne do realizacji łącznie na 7 782,3 tys. zł tytułem należności głównej, z której wyegzekwowano 1 729,4 tys. zł.

Badaniem objęto 16 spraw wybranych w sposób celowy (według kryterium wartości należności i okresu przeterminowania) z tytułu opłat z ustawy Pgg, łącznie na 24 960,4 tys. zł. Termin płatności należności objętych badaniem upłynął w latach 2006-2023. Wobec 1 sprawy z 16 objętych badaniem, a dotyczących zaległych należności z tytułu opłat podwyższonych za wydobywanie kopalin bez koncesji, NFOŚiGW do końca października 2023 r. nie skierował do organu egzekucyjnego zapytania w sprawie stanu prowadzonego postępowania. Obowiązek wykonania tej czynności wynikał z procedury nr 2.3. – „Obsługa przychodów”, tabela 2, lp. 6, pkt 3 „Podręcznika procedur NFOŚiGW”²⁵.

Odzyskane należności z tytułu opłat wynikających z ustawy Pgg oraz nawiązek sądowych w 2023 r. wyniosły łącznie 30 099,4 tys. zł i były wyższe o 112,1% (o 15 911,5 tys. zł) niż w 2022 r.

W 2023 r. prezes Zarządu wydał 697 decyzji o udzieleniu ulg w spłacie opłat ustalonych na podstawie ustawy Pgg, tj.:

- Dwanaście decyzji o umorzeniu z urzędu zaległych opłat eksploatacyjnych i opłat podwyższonych w łącznej wysokości 447,3 tys. zł. Decyzje podjęto na podstawie art. 67d § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa²⁶. Kontrola 6 postępowań²⁷ łącznie na 373,6 tys. zł, tj. 83,5% kwoty umorzonej (447,3 tys. zł) nie wykazała nieprawidłowości.

²⁴ Zaległości z tytułu pożyczek (66 079,0 tys. zł), pozostałe zaległości z tytułu umów o dofinansowanie (143 572,4 tys. zł) oraz zaległości z tytułu opłat: wymagalnych, eksploatacyjnych, koncesyjnych, podwyższonych i dodatkowych (97 775,0 tys. zł).

²⁵ Przyjętego uchwałą nr B/41/13/2022 Zarządu z 18 października 2022 r. w sprawie zatwierdzenia „Podręcznika procedur NFOŚiGW” oraz uchylenia niektórych regulacji wewnętrznych NFOŚiGW.

²⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm., dalej: „ordynacja podatkowa”.

²⁷ NFOŚiGW-AFKO.4111.1335.2023, NFOŚiGW-AFKO.4111.1105.2023, NFOŚiGW-AFKO.4111.1329.2023, NFOŚiGW-AFKO.4111.1329.2023, NFOŚiGW-AFKO.4111.1108.2023 i NFOŚiGW-AFKO.4111.1085.2023.

- Sześćset sześćdziesiąt sześć decyzji o umorzeniu z urzędu zaległych opłat eksploatacyjnych i opłat podwyższonych – w łącznej wysokości 11,7 tys. zł. Decyzje podjęto na podstawie art. 67d § 1 pkt 2 ordynacji podatkowej.
- Dziewiętnaście decyzji o udzieleniu ulgi w spłacie opłat eksploatacyjnych i podwyższonych na podstawie art. 67a ordynacji podatkowej, w łącznej wysokości 1 009,0 tys. zł w wyniku których 60,2 tys. zł umorzono, 649,6 tys. zł rozłożono na raty, a spłatę 299,2 tys. zł odroczone. Dziewięć z 10 postępowań²⁸, objętych szczegółowym badaniem, prowadzono terminowo. W przypadku 1 sprawy²⁹ decyzja administracyjna nie została wydana w terminie wyznaczonym na jej załatwienie, o czym nie powiadomiono strony postępowania, co stanowiło naruszenie art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³⁰.

W 2023 r. Zarząd podjął 5 uchwał w sprawie umorzenia części kwoty pożyczek w łącznej wysokości 2 260,9 tys. zł.

3.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW I WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH

Plan kosztów ogółem określony w ustawie budżetowej wyniósł 8 659 740,0 tys. zł, w planie po zmianach – 10 560 840,0 tys. zł. Poniesiono koszty ogółem w wysokości 9 007 008,0 tys. zł, co stanowiło 104,0% planu określonego w ustawie budżetowej i 85,3% planu po zmianach.

W porównaniu do 2022 r. wykonane koszty były wyższe o 3 036 478,1 tys. zł (o 50,9%). Główną przyczyną tego było zwiększenie kosztów realizacji zadań (o 54,8%) wynikające z realizacji wypłat w ramach Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”³¹ (w 2023 r. wypłaty w formie dotacyjnej były wyższe o 1 929 891,0 tys. zł). Koszty w 2023 r., w porównaniu do 2020 r., były wyższe o 140,4%. Główną przyczyną wzrostu kosztów były wyższe koszty realizacji zadań (środki przekazane innym podmiotom), które w porównaniu do 2020 r. wzrosły o 152,8%. Od 2020 r. następował coroczny systematyczny wzrost wypłat w ramach 2 programów priorytetowych: „Czyste Powietrze” i „Mój Prąd”.

Koszty realizacji zadań, tj. środki przekazane innym podmiotom, stanowiły dominującą pozycję w kosztach ogółem (97,3%). Zrealizowano je w wysokości 8 760 873,5 tys. zł (87,6% planu po zmianach). W porównaniu do 2022 r. koszty realizacji zadań były wyższe o 3 101 419,7 tys. zł (o 54,8%).

Ponadto w skład kosztów ogółem wchodziły:

- Koszty funkcjonowania, zrealizowane w wysokości 181 795,2 tys. zł (90,9% planu po zmianach). W porównaniu do 2022 r. były one wyższe o 36 610,2 tys. zł (o 25,2%) i stanowiły 2,0% kosztów ogółem.
- Pozostałe koszty, zrealizowane w wysokości 64 339,3 tys. zł (17,8% planu po zmianach). W porównaniu do 2022 r. były one niższe o 101 551,8 tys. zł (o 61,2%) i stanowiły 0,7% kosztów ogółem.

Badanie kosztów przeprowadzono na próbie o łącznej wartości 3 528 924,1 tys. zł, na podstawie dowodów księgowych odpowiadających 126 zapisom księgowym. Wylosowano metodą MUS³² 46 z tych zapisów łącznie na 3 459 013,1 tys. zł, a pozostałe 80 zapisów wybrano w sposób celowy (łącznie na 69 911,0 tys. zł). Analizowane koszty dotyczyły m.in. wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (1 400 000 tys. zł) oraz wypłat i rozliczenia zaliczek dla wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) w ramach PPCP (1 891 538,1 tys. zł).

Stwierdzono, że koszty zostały poniesione zgodnie z przepisami prawa i były prawidłowo udokumentowane, celowe i gospodarne, z wyjątkiem 52 898,2 tys. zł wypłaconych w związku z realizacją umowy na stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych. Wypłaty realizowano zgodnie z terminami ustalonymi w umowach i zostały one zaakceptowane przez osoby uprawnione.

Umowa na stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych

9 stycznia 2023 r. prezes Zarządu przekazał ministrowi klimatu i środowiska³³ do zaopiniowania projekt zmiany pp. Wdmś. 23 stycznia 2023 r. dyrektor Biura Ministra (BM) w MKiŚ pozytywnie zaopiniował

²⁸ NFOSiGW-AFKO.4111.926.2022, NFOSiGW-AFKO.4111.17.2023, NFOSiGW-AFKO.4111.34.2023, NFOSiGW-AFKO.4111.65.2023, NFOSiGW-AFKO.4111.274.2023, NFOSiGW-AFKO.4111.376.2023, NFOSiGW-AFKO.4111.560.2023, NFOSiGW-AFKO.4111.555.2023, NFOSiGW-AFKO.4111.577.2023, NFOSiGW-AFKO.4111.592.2023.

²⁹ NFOSiGW-AFKO.4111.34.2023.

³⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 572, dalej: „k.p.a.”.

³¹ Dalej: „PPCP”.

³² Próbkowanie według jednostek pieniężnych (ang. Monetary Sampling Unit – MUS).

³³ Dalej: „Minister”.

zmiany w ww. programie, wnosząc jednocześnie, aby w efekcie realizacji tego programu „[...] do końca III kw. 2023 roku w dorzeczu Odry było zainstalowanych co najmniej 25 punktów pomiarowych w ramach stałego monitoringu tej rzeki”. 11 stycznia 2023 r. MKiŚ przekazało do NFOŚiGW „Porozumienie w sprawie stałego monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania” zawarte 2 stycznia 2023 r. pomiędzy Ministrem a ministrem rolnictwa i rozwoju wsi³⁴, w którym wskazano IRŚ-PIB jako wykonawcę (budowa i utrzymanie) stałego monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych, z prośbą o uruchomienie programu priorytetowego, dzięki któremu będą mogły być realizowane działania zawarte w Porozumieniu.

Zarząd – uchwałą nr B/5/34/2023 z 31 stycznia 2023 r. – zatwierdził zmiany pp. Wdmś polegające m.in. na: dodaniu celu programu – „Stałe monitorowanie zagrożeń wód powierzchniowych poprzez nowoczesny system monitorowania wraz z systemem wczesnego reagowania na wypadek kryzysu lub awarii”; dodaniu części 2 – „Stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania” o budżecie 250 000,0 tys. zł; oraz zwiększeniu wskaźnika osiągnięcia celu – „Liczba stanowisk pomiarowych i innych narzędzi w zakresie monitoringu środowiska” do 10 412 szt. Rada Nadzorcza – uchwałą nr 17/23 z 8 lutego 2023 r. – ustaliła szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięcia.

23 marca 2023 r. IRŚ-PIB złożył wniosek o dofinansowanie ww. przedsięwzięcia w formie dotacji. 9 maja 2023 r. Zarząd podjął uchwałę nr B/18/28/2023 w sprawie udzielenia dotacji IRŚ-PIB na realizację przedsięwzięcia pn. „Stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania” do 250 000,0 tys. zł oraz skierowania wniosku do Rady Nadzorczej. Rada ta uchwałą nr 98/23 z 15 maja 2023 r. zatwierdziła wniosek Zarządu o dofinansowanie ww. przedsięwzięcia. Na podstawie umowy nr 1036/2023/Wn-50/MN-PO/D z 5 czerwca 2023 r., zawartej z IRŚ-PIB³⁵, NFOŚiGW udzielił dotacji na realizację nowego systemu monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych. Przewidywany całkowity koszt realizacji tego zadania to 250 000,0 tys. zł; termin realizacji to 31 grudnia 2027 r., przy czym termin osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego to 31 grudnia 2024 r. Przewidziano finansowanie zaliczkowe w wysokości 248 750,7 tys. zł oraz refundację w wysokości 1 249,3 tys. zł. Wypłaty zrealizowane w 2023 r. wyniosły 52 898,2 tys. zł, z tego: 748,2 tys. zł stanowiła refundacja, a 52 150,0 tys. zł – zaliczka.

W prawie krajowym na dzień zmiany pp. Wdmś oraz zawarcia umowy z IRŚ-PIB nie było regulacji prawnych w szczególności określających zadania i zasady funkcjonowania nowego systemu monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych. Pomimo braku takich regulacji NFOŚiGW nie zawarł ani w pp. Wdmś, ani w umowie z IRŚ-PIB wymagań formalnych dla beneficjenta oraz funkcjonalnych i technicznych dla przedmiotowego systemu, niezbędnych do zapewnienia rzetelnego sygnalizowania o przekroczeniu progów alarmowych poszczególnych wskaźników w lokalizacjach uzgodnionych z właściwymi organami w zakresie gospodarowania wodami, monitoringu stanu wód lub podejmowania działań w sytuacji stwierdzenia przekroczenia określonych parametrów stanu wód. Ponadto NFOŚiGW udzielił dofinansowania w wysokości do 250 000,0 tys. zł bez gwarancji zapewnienia funkcjonowania ww. systemu po zakończeniu umowy dofinansowania. Tym samym nie zostały zapewnione warunki do uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów, co jest wymogiem określonym w art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych.

W części 2 pp. Wdmś nie zawarto m.in. wymogu przedłożenia przez wnioskodawcę wraz z wnioskiem o dofinansowanie studium wykonalności przedsięwzięcia. Zdaniem NIK taki dokument był niezbędny NFOŚiGW do oszacowania poziomu ryzyka niepowodzenia tak dużego i innowacyjnego przedsięwzięcia i zagwarantowania osiągnięcia oczekiwanego rezultatu – w sytuacji braku podziału przedsięwzięcia na etap pilotażu oraz etap zasadniczej realizacji systemu monitoringu w pełnej skali. Nie przewidziano katalogu interesariuszy właściwych w zakresie gospodarki wodnej oraz monitoringu wód, w tym co najmniej prezesa PGW WP, ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, Ministra, czy głównego inspektora ochrony środowiska, z którymi beneficjent powinien uzgodnić co najmniej lokalizację punktów pomiarowych, częstotliwość, zakres i metodykę prowadzenia pomiarów, tryb i sposób przekazywania danych pomiarowych, poziomy alarmowe oraz zakres i formę przekazywania informacji alarmowych do instytucji informowanych o przekroczeniu poziomu alarmowego. Nie przewidziano również możliwości sfinansowania w pierwszej kolejności pilotażu takiego systemu lub rozdzielania przedsięwzięcia na etapy, w celu zagwarantowania, że środki w wysokości 250 000,0 tys. zł zostaną wydatkowane wyłącznie na utworzenie systemu o potwierdzonych parametrach funkcjonalnych i sprawdzonych metodykach pomiarowych.

³⁴ Dalej: „Porozumienie”.

³⁵ Dalej: „umowa z IRŚ-PIB”

W umowie z IRŚ-PIB Narodowy Fundusz nie zobowiązał także beneficjenta do uzgodnienia trybu, zakresu i sposobu przekazywania danych, poziomów alarmowych, w tym wytycznych metodycznych z właściwymi organami oraz instytucjami właściwymi do podejmowania działań w przypadku stwierdzenia przekroczenia poziomu alarmowego. W NFOŚiGW nie podjęto działań mających na celu zweryfikowanie przed zawarciem ww. umowy możliwości zgodnego z prawem przekazania wytworzonego, nowego systemu monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych nieodpłatnie podmiotowi wskazanemu przez MKiŚ. Były prezes Zarządu nie wskazał na jakiej podstawie prawnej możliwe będzie nieodpłatne przekazanie przez IRŚ-PIB wytworzonego systemu – będącego składnikiem majątku IRŚ-PIB – innemu podmiotowi wskazanemu w przyszłości przez MKiŚ. W konsekwencji zawarto w ww. umowie zapisy o gotowości IRŚ-PIB do przekazania od 1 stycznia 2028 r. wytworzonego systemu instytucji wskazanej przez MKiŚ, bez zabezpieczenia, kto i na jakiej podstawie przejmie od IRŚ-PIB ww. system po zakończeniu realizacji umowy. W umowie z IRŚ-PIB nie nałożono na beneficjenta innych obowiązków wynikających z deklaracji oraz oświadczeń IRŚ-PIB zawartych we wniosku o dofinansowanie, przede wszystkim: o gotowości do eksploatacji co najmniej 25 punktów pomiarowo-kontrolnych dla Odry – do 30 września 2023 r., wymogu eksploatacji 30% punktów pomiarowo-kontrolnych – do końca 2023 r. oraz rozmieszczenia punktów pomiarowo-kontrolnych na rzekach (w odstępach nie rzadziej niż 1 punkt na 50 km, z uwzględnieniem miejsc zrzutów z oczyszczalni ścieków lub zakładów przemysłowych). W umowie nie podano także precyzyjnego odwołania do konkretnych przepisów ustawy PoŚ, na podstawie których udzielane jest dofinansowanie, wskazując jako podstawę prawną ogólne odwołanie do ustawy PoŚ, bez wskazania konkretnego przepisu tej ustawy. Umowa o dofinansowanie powinna wprost wskazywać podstawę prawną dofinansowania ze środków NFOŚiGW realizacji danego przedsięwzięcia, w sytuacji, gdy ustawodawca w art. 400a ustawy PoŚ określił katalog przedsięwzięć mogących uzyskać takie wsparcie. Tym samym nie każde przedsięwzięcie może być dofinansowywane, a zamieszczanie ww. podstawy prawnej jest istotne dla zapewnienia skutecznej kontroli zarządczej nad poprawnością procesu udzielania dofinansowania.

W NFOŚiGW wyjaśniono, że na etapie zmiany pp. Wdmś oraz zawierania umowy z IRŚ-PIB nie istniał podobny system monitoringu wód, dlatego opracowanie wymagań funkcjonalnych, organizacyjnych i technicznych było przedmiotem umowy z IRŚ-PIB. Parametry systemu zobowiązany był więc określić IRŚ-PIB na podstawie opracowanych i sfinansowanych w ramach przedsięwzięcia metodyk badawczych. Do tego celu zaangażowany został przez IRŚ-PIB zespół złożony z ekspertów specjalizujących się w obszarach ichtiologii, hydrologii i hydrobiologii. Wprowadzając zmiany pp. Wdmś, oraz zawierając umowę z IRŚ-PIB, Narodowy Fundusz kierował się przede wszystkim zapisami Porozumienia, które nie przewidywało poprzedzenia realizacji przedsięwzięcia pilotażem, czy uzgadniania wymagań technicznych i organizacyjnych z kluczowymi interesariuszami. Zapisy w umowie z IRŚ-PIB o ewentualnym przekazaniu wytworzonego systemu innemu podmiotowi wskazanemu przez MKiŚ są natomiast bezpośrednim przeniesieniem zapisu pp. Wdmś przyjętego przez Zarząd, zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą (w zakresie kryteriów), oraz pozytywnie zaopiniowanego przez Ministra. Zdaniem NFOŚiGW dostarczanie przez punkty pomiarowe danych jakościowych o stanie wód oraz zdolność przekazywania odpowiednim podmiotom komunikatów alarmowych będzie oznaczało właściwą realizację celu ww. przedsięwzięcia.

Zdaniem NIK powinny być spełnione wymogi art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. W przypadku tak dużego i kosztownego projektu – w którym równocześnie z opracowywaniem metodyk prowadzony był zakup sprzętu będącego podstawą działania stacji pomiarowo-kontrolnych – efekty odpowiednio przeprowadzonego i skonsultowanego pilotażu lub podzielenie projektu na osobne etapy pozwoliłoby zminimalizować ryzyko niepowodzenia przedsięwzięcia, w tym stworzenia systemu, który nie spełni potrzeb kluczowych interesariuszy. Niezabezpieczenie w pp. Wdmś oraz w umowie z IRŚ-PIB minimalnych wymagań formalnych i jakościowych systemu stwarza wysokie ryzyko, że wytworzony system nie będzie spełniał wymagań organów i instytucji właściwych do podejmowania działań w przypadku stwierdzenia przekroczenia poziomu alarmowego, a koszty utworzenia takiego systemu będą rozliczone ze względu na brak formalnych podstaw do ich zakwestionowania. NIK zauważa, że określony w ust. 4 warunków szczególnych umowy efekt rzeczowy przedsięwzięcia mierzony jest w sztukach. Natomiast efekt ekologiczny (ust. 5 warunków szczególnych umowy) określony został jako: „Stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzeżenia – 59 rzek z dopływami i 20 jezior”. Błędne jest więc założenie NFOŚiGW, że dostarczanie przez aparaturę pomiarową dowolnie wybranych danych oraz zdolność przekazywania – dowolnie wybranym przez dotowanego podmiotom – komunikatów alarmowych będzie oznaczało właściwą realizację celu przedsięwzięcia. Kluczowe w tym przypadku powinno być, aby dane dostarczane z właściwie zlokalizowanych punktów pomiarowo-kontrolnych były wiarygodne i prezentowały rzetelne informacje o jakości wód, zgodnie z wymaganiami kluczowych interesariuszy systemu. Dokonanie zmiany pp. Wdmś

oraz zawarcie umowy z IRŚ-PIB, pomimo braku regulacji prawnych stanowiących podstawę funkcjonowania nowego systemu monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych, i bez określenia w ww. programie, a następnie w umowie, właściwego doboru metod i środków służących utworzeniu przedmiotowego systemu stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych (było też działaniem niegospodarnym).

Umowa z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska (GIOŚ) na badanie Odry

26 lipca 2023 r. GIOŚ złożył wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia w formie przekazania środków w ramach programu priorytetowego „Wsparcie Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie realizacji polityki klimatycznej i środowiskowej Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych”, którego celem było wsparcie zakupu materiałów eksploatacyjnych niezbędnych do badania wód Odry.

Umową nr 1620/2023/Wn50/NE-GW/D z 16 października 2023 r. zawartą z GIOŚ Narodowy Fundusz udzielił dofinansowania przedsięwzięcia pn. „Realizacja poboru próbek, wykonywania badań i pomiarów w ramach monitoringu interwencyjnego na rzece Odrze i kanałach” w formie przekazania środków. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 549,2 tys. zł. Umowę zakończono i rozliczono w 2023 r. W ramach umowy zakupiono szkło i naczynia laboratoryjne, materiały eksploatacyjne do chromatografów jonowych oraz 3 szt. generatorów eluentu (do chromatografów jonowych).

W rozliczeniu rzeczowym, 14 grudnia 2023 r., GIOŚ przekazał dokument pn. „Sprawozdanie z wykonania zadania pn. *Realizacja poboru próbek, wykonywania badań i pomiarów w ramach monitoringu interwencyjnego na rzece Odrze i kanałach* finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.” 18 grudnia 2023 r. NFOŚiGW potwierdził rozliczenie rzeczowe umowy nr 1620/2023/Wn50/NE-GW/D.

Umowa z Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym (IOŚ-PIB) na badania Odry

25 kwietnia 2023 r. IOŚ-PIB złożył wniosek o dofinansowanie w formie dotacji przedsięwzięcia w ramach programu priorytetowego „Wsparcie Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie realizacji polityki klimatycznej i środowiskowej Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych”, którego celem było wsparcie realizacji opracowań naukowo-badawczych na Odrze. Zadanie przewidywało m.in.: przeprowadzenie eksperymentu naukowo-badawczego polegającego na aplikacji preparatu gliny bentonitowej z dodatkiem lantanu, uruchomienie pilotażowego systemu monitoringu ciągłego rzeki Odry.

NFOŚiGW na podstawie umowy nr 283/2023/Wn50/NE-GW/D z 12 maja 2023 r. zawartej z IOŚ-PIB udzielił dofinansowania w formie dotacji na przedsięwzięcie pn. „Opracowania naukowo-badawcze na rzece Odrze – pilotaż systemu monitoringu ciągłego rzeki”. Umowa została trzykrotnie zmieniona. Przewidywany całkowity koszt realizacji zadania to 2 758,6 tys. zł (po zmianach umowy). Termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia oraz osiągnięcia efektu rzeczowego określono na 15 marca 2024 r. Przewidziano finansowanie zaliczkowe w wysokości 1 750,0 tys. zł. oraz refundację (po zmianach) w wysokości 1 008,6 tys. zł. Wyплаты zrealizowane w 2023 r. wyniosły 2 303,2 tys. zł, z tego: 553,2 tys. zł stanowiła refundacja oraz 1 750,0 tys. zł – zaliczka.

Realizowane przez GIOŚ i IOŚ-PIB ww. zadania nie były powiązane funkcjonalnie z realizowanym przez IRŚ-PIB nowym systemem monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych, o którym mowa powyżej.

Umowa na zakup śmigłowców

9 grudnia 2022 r. NFOŚiGW zawarł umowę nr 3393/2022/Wn50/OP-LZ/D z Komendą Główną Policji przy udziale Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej na realizację zadania pn. „Pomagamy i chronimy – Policja i Państwowa Straż Pożarna na straży bioróżnorodności” (zakup 2 szt. śmigłowców wraz ze szkoleniami i częściami zamiennymi oraz zakup wyposażenia dodatkowego do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych). Przewidywany całkowity koszt realizacji zadania określono na 350 000,0 tys. zł (340 000,0 tys. zł – śmigłowce, 10 000,0 tys. zł – wyposażenie dodatkowe), a termin zakończenia realizacji zadania – do 30 listopada 2024 r. Przewidziano finansowanie zaliczkowe, z tego 35 000,0 tys. zł wypłacono 15 grudnia 2022 r. (i rozliczono 29 grudnia 2022 r.), 140 000,0 tys. zł – w 2023 r., a pozostałe 175 000,0 tys. zł zaplanowano do wypłaty w 2024 r. Według szczegółowego opisu zadania śmigłowce z dodatkowym wyposażeniem będą służyć ochronie bioróżnorodności poprzez m.in. „wspieranie akcji gaśniczych podczas pożarów wielkopowierzchniowych, w tym w najwyższych formach ochrony przyrody jakimi są parki narodowe; ograniczaniu skutków zagrożeń powodziowych, w tym wywołanych zatorami

lodowymi w okresie zimy oraz wczesnowiosennych roztopów; realizacji innych zadań ustawowych Policji i Państwowej Straży Pożarnej.”. Środki zostały przyznane w ramach programu priorytetowego „Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo”.

W wyniku kontroli P/23/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” NIK oceniła wypłatę środków w wysokości 35 000,0 tys. zł³⁶ na realizację ww. zadania w 2022 r. jako postępowanie nielegalne i nierzetelne, tj. niezgodne z celami programu priorytetowego dotyczącego bioróżnorodności oraz z przepisami ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji³⁷. Umowa dofinansowania została zawarta, mimo że w art. 1 ust. 2 tej ustawy nie wyszczególniono zadania dotyczącego ochrony bioróżnorodności. W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością sformułowano wniosek pokontrolny: „Przyznawanie środków z programów priorytetowych wyłącznie podmiotom wymienionym jako beneficjenci programu, których ustawowe zadania wpisują się w cele danego programu priorytetowego”.

NFOŚiGW kontynuował ww. umowę i w 2023 r. przekazał dla Komendy Głównej Policji drugą zaliczkę w wysokości 140 000,0 tys. zł, co było działaniem nierzetelnym.

Kampanie społeczne

W 2023 r. NFOŚiGW przeprowadził 20 kampanii społecznych o charakterze medialnym, na które poniesiono koszty – według Wydziału Promocji i Komunikacji Społecznej – w wysokości 8 249,2 tys. zł. Szczegółowym badaniem objęto 3 kampanie o najwyższych kosztach³⁸, na które w 2023 r. wydatkowano 7 050,8 tys. zł. Na podstawie umowy nr 2022/0232/NFK z 3 października 2022 r. obsługę medialną, promocyjną i informacyjną Narodowego Funduszu prowadził wykonawca wybrany w wyniku postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego.

W NFOŚiGW nie zaplanowano i nie mierzono efektów oddziaływań 3 badanych kampanii społecznych (służących ocenie skuteczności i efektywności przeprowadzonych działań komunikacyjnych) na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców, co było postępowaniem nierzetelnym. We wszystkich badanych kampaniach społecznych opracowane założenia dotyczące ich ewaluacji skoncentrowane były wyłącznie na osiągnięciu parametrów dotarcia do grup docelowych. Nie przyjęto żadnych mierników realizacji celów kampanii odnoszących się do poziomu poinformowania, uświadomienia lub zmiany postaw i zachowań grup docelowych. Nie dokonywano także ewaluacji żadnej z przeprowadzonych kampanii.

Takie określenie założeń ewaluacyjnych uniemożliwiało ocenę zrealizowanych kampanii w kontekście ich skuteczności i efektywności. Nie przeprowadzano także ewaluacji pod kątem skuteczności i efektywności finansowej wykorzystywanych kanałów i instrumentów komunikacyjnych dotarcia do grup docelowych (np. badań sondażowych). Brak ewaluacji uniemożliwił dokonanie oceny społecznej opłacalności projektu, wskazującej na ile poniesione wydatki przyczyniły się do uzyskania zakładanych rezultatów.

Celem kampanii społecznych jest zmienianie zastanej rzeczywistości społecznej poprzez zmianę myślenia i zachowania wobec określonego problemu społecznego, co wiąże się z koniecznością określenia celów i przewidywanych rezultatów umożliwiających ocenę faktycznej skuteczności oraz efektywności kampanii społecznej. Finansowanie kampanii ze środków publicznych wiąże się z koniecznością dokonywania wydatków z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Niezapewnienie w NFOŚiGW możliwości oceny zakresu społecznego oddziaływania (efektywności) wszystkich 3 badanych kampanii społecznych, a także niezapewnienie możliwości ustalenia czy uzyskano przy ich realizacji najlepsze efekty z danych nakładów należy uznać za postępowanie naruszające zasady optymalnego gospodarowania środkami publicznymi, o których mowa w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Koszty funkcjonowania

Plan kosztów funkcjonowania określony w ustawie budżetowej wyniósł 199 000,0 tys. zł, w planie po zmianach – 200 100,0 tys. zł. Poniesiono koszty w wysokości 181 795,2 tys. zł, co stanowiło 90,9% planu po zmianach. W porównaniu do kosztów z 2022 r. koszty funkcjonowania były wyższe o 36 610,2 tys. zł

³⁶ Środki przekazano 15 grudnia 2022 r., rozliczono 29 grudnia 2022 r.

³⁷ Dz. U. Nr 30 poz. 179, ze zm.

³⁸ 1) Kampanię „Czyste Powietrze” (5 917,7 tys. zł, w tym 2,5 tys. zł w 2024 r.), 2) kampanię „Projekt Doradztwa Energetycznego” (900,9 tys. zł) i 3) kampanię „Mój Prąd” (234,7 tys. zł).

(o 25,2%), co było spowodowane wzrostem kosztów wynagrodzeń, materiałów i energii oraz większym zainteresowaniem pracowników oszczędzaniem w planach kapitałowych.

Wynagrodzenia osobowe stanowiły dominującą pozycję w tej grupie kosztów (63,7%). Zrealizowano je w wysokości 115 844,5 tys. zł (99,9% planu po zmianach). W porównaniu do kosztów z 2022 r. koszty wynagrodzeń były wyższe o 19 463,5 tys. zł (o 20,2%). Koszty składek wyniosły 22 918,6 tys. zł (86,4% planu po zmianach). W porównaniu do 2022 r. były one wyższe o 4 347,2 tys. zł (o 23,4%). Koszty materiałów i energii wyniosły 2 663,3 tys. zł (52,7% planu po zmianach). W porównaniu do kosztów z 2022 r. były one o 997,1 tys. zł wyższe (o 59,8%). Wyższe niż planowano wykonanie kosztów materiałów i energii wynikało ze wzrostu cen materiałów i energii oraz wyższego niż zakładano zużycia materiałów związanych z bieżącą eksploatacją budynków.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w NFOŚiGW wyniosło 747,8 etatu i wzrosło o 48 etatów (tj. o 6,9%) w porównaniu do 2022 r. W projekcie planu finansowego NFOŚiGW na 2023 r.³⁹ założono wzrost zatrudnienia z 752 etatów w 2022 r. do 802 etatów w 2023 r., tj. o 50 etatów (o 6,6%). Ujęte w projekcie planu finansowego NFOŚiGW na 2023 r. maksymalne zatrudnienie na poziomie 802 etatów nie zostało zrealizowane.

W ustawie budżetowej ustalono kwotę wynagrodzeń osobowych w wysokości 116 000,0 tys. zł. W ciągu roku za zgodą MKiŚ dokonano zmiany w planie finansowym NFOŚiGW na 2023 r., w wyniku której zmniejszono wynagrodzenia osobowe o 63,0 tys. zł, tj. do wysokości 115 937,0 tys. zł. Wykonanie kosztów wynagrodzeń osobowych w 2023 r. wyniosło w Narodowym Funduszu 115 844,5 tys. zł (99,9% planu po zmianach) i było wyższe o 20,2% w porównaniu do 2022 r. W kosztach wynagrodzeń osobowych uwzględniono rezerwę na nagrody pieniężne i roczne, aktualizację rezerw na nagrody roczne i przyszłe świadczenia pracownicze w wysokości 12 665,0 tys. zł. Wynagrodzenia (osobowe i bezosobowe) – bez uwzględnienia kwoty ww. rezerwy przeznaczonej na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne – wyniosły 113 176,7 tys. zł i były wyższe o 20,1% w porównaniu do 2022 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego w 2023 r. wyniosło w NFOŚiGW 12,5 tys. zł i było wyższe o 1,4 tys. zł (o 12,8%) niż w 2022 r., przeciętne miesięczne wynagrodzenie członka Zarządu wyniosło 43,0 tys. zł i było wyższe o 49,1% niż w 2022 r., a pracownika administracji – 12,4 tys. zł (wzrost o 11,3%).

W 2023 r. na wynagrodzenia bezosobowe zaplanowano 2 000 tys. zł planu po zmianie. Wykonano 1 186,7 tys. zł, tj. 59,3% planu. W NFOŚiGW w 2023 r. zawarto łącznie 71 umów zlecenia i o dzieło z 38 osobami łącznie na 298,6 tys. zł. Z tytułu realizacji tych umów wydatkowano łącznie 101,7 tys. zł. W 2023 r. zawarto o 47,9% umów więcej niż w 2022 r. (w 2022 r. zawarto 48 umów). Nie zawierano umów cywilnoprawnych z pracownikami NFOŚiGW. Pozostałe wydatki (1 085,0 tys. zł) zostały poniesione na wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej.

Dotacje budżetowe

W planie finansowym na 2023 r. dotacje budżetowe zaplanowano w wysokości 432 960,0 tys. zł i w ciągu roku ich wysokość nie uległa zmianie. Zostały zrealizowane w wysokości 601 832,3 tys. zł, tj. 139,0% planu, i przeznaczone na: ogólnopolski program systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz odnawialne źródła energii; refundację poniesionych wydatków w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 i pomocy technicznej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko⁴⁰ 2014-2020; refundację poniesionych wydatków w ramach pomocy technicznej Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego⁴¹ i Norweskiego Mechanizmu Finansowego⁴²; dotacje w ramach MF EOG na lata 2014-2021; walkę ze społecznymi i gospodarczymi skutkami pandemii koronawirusa w ramach programu REACT-EU – projekt grantowy pn. „Program Priorytetowy Mój Prąd na lata 2021-2023 – REACT EU” (w ramach działania 11.1 Program „Mój Prąd” oś priorytetowa XI – REACT EU POIiŚ 20214-2020). Powodem wyższego niż planowano wykonania dotacji było przesunięcie w czasie refundacji poniesionych wydatków kwalifikowalnych w ramach Programu REACT-EU – Projekt grantowy, program priorytetowy „Mój Prąd” na lata 2021-2023. W 2023 r. tylko z tego tytułu zrefundowano 488 414,0 tys. zł.

³⁹ Przyjętego uchwałą nr 193/22 Rady Nadzorczej z 28 lipca 2022 r. w sprawie uchwalenia projektu planu finansowego NFOŚiGW na 2023 r.

⁴⁰ Dalej: „POIiŚ”.

⁴¹ Dalej: „MF EOG”.

⁴² Dalej: „NMF”.

W 2023 r. w NFOŚiGW obowiązywało 11 umów dotacji, których stroną był Minister, łącznie na 1 321 785,3 tys. zł. Środki otrzymane na podstawie 10 umów wyniosły 606 842,4 tys. zł, z których wykorzystano 601 832,3 tys. zł. Pozostałe środki w wysokości 5 010,1 tys. zł zostały zwrócone na rachunek MKiŚ w 2023 r. i w 2024 r. Jedna umowa, dotycząca realizacji programu priorytetowego „Mój Prąd” na lata 2021-2023, została zawarta 18 października 2023 r., przy czym do końca 2023 r. NFOŚiGW nie pozyskiwał środków w ramach tej umowy.

Szczegółowym badaniem objęto wszystkie 10 umów dotacji, tj. 100% środków przyznaných:

1) W ramach umowy nr POIS.11.01.00-00-00-0001/22-00 z 27 maja 2022 r., która przewidywała w 2023 r. dotację w wysokości 870 238,1 tys. zł. Dotacja została udzielona w wysokości 488 413,6 tys. zł i wykorzystana w całości na refundację uprzednio poniesionych kosztów (na podstawie 6 wniosków). Koszty poniesione były na dofinansowanie montażu paneli fotowoltaicznych, magazynów energii i ciepła.

2) W ramach umowy nr POIS.01.03.03-00-0001/15-00 z 3 marca 2016 r., która przewidywała w 2023 r. dotację w wysokości 118 917,8 tys. zł. NFOŚiGW wnioskował o 19 380,4 tys. zł i tę kwotę wykorzystał na refundację uprzednio poniesionych kosztów. Koszty zostały poniesione na wynagrodzenia doradców energetycznych udzielających nieodpłatnych informacji, porad oraz konsultacji w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii na terenie Polski (71% całości wydatków) oraz na inne wydatki w ramach projektu, tj. działania informacyjne i promocyjne, ekspertyzy, podnoszenie kompetencji, podróże służbowe, wydatki administracyjne, spotkania doradców, spotkania z odbiorcami usług doradczych, szkolenia gminnych energetyków, najem powierzchni biurowej, laptopy wraz z oprogramowaniem, meble biurowe, urządzenia biurowe oraz opłaty za utrzymanie systemu informatycznego.

3) W ramach umowy nr 32/DB/2023 z 19 maja 2023 r., na podstawie której NFOŚiGW otrzymał środki dotacji celowej w wysokości 4 544,9 tys. zł, z których wykorzystał 4 508,3 tys. zł, a niewykorzystaną kwotę terminowo zwrócił do MKiŚ. Środki dotacji zostały przeznaczone na refundację uprzednio poniesionych kosztów na wynagrodzenia dla pracowników oraz na funkcjonowanie biura NFOŚiGW i stanowiły 85% wydatków kwalifikowalnych. Pozostałe 15% NFOŚiGW wydatkował ze środków własnych.

4) W ramach umowy nr UDA-POIS.10.01.00-00- 0201/23-00 z 4 lipca 2023 r., na podstawie której NFOŚiGW otrzymał dotację w wysokości 28 031,0 tys. zł, z której wykorzystał 27 602,4 tys. zł, a niewykorzystaną kwotę terminowo zwrócił do MKiŚ. NFOŚiGW występował do MKiŚ o refundację uprzednio poniesionych kosztów na wynagrodzenia dla pracowników (zwrot 100% wydatków kwalifikowalnych).

5) W ramach umowy nr POIS.10.01.00-00-0201/22-00 z 21 grudnia 2022 r., na podstawie której NFOŚiGW otrzymał dotację w wysokości 2 784,7 tys. zł, którą w całości wykorzystał na refundację uprzednio poniesionych kosztów na wynagrodzenia dla pracowników (zwrot 100% wydatków kwalifikowalnych).

6) W ramach umowy nr UDA-POIS.10.01.00-00-0201/21-00 z 27 sierpnia 2021 r., na podstawie której w 2023 r. NFOŚiGW otrzymał dotację w wysokości 2 892,2 tys. zł, którą wykorzystał w 100% na refundację uprzednio poniesionych kosztów na wynagrodzenia dla pracowników (zwrot 100% wydatków kwalifikowalnych).

7) W ramach umowy nr UDA-POIS.10.01.00-00- 0401/23-00 z 12 września 2023 r., na podstawie której w 2023 r. NFOŚiGW otrzymał dotację w wysokości 11 463,2 tys. zł, którą wykorzystał w całości na refundację uprzednio poniesionych kosztów na wynagrodzenia dla pracowników (zwrot 100% wydatków kwalifikowalnych).

8) W ramach umowy nr UDA-POIS.10.01.00-00-0401/21-00 z 9 grudnia 2021 r., na podstawie której w 2023 r. NFOŚiGW otrzymał dotację w wysokości 1 510,0 tys. zł, którą wykorzystał w całości na refundację uprzednio poniesionych kosztów na wynagrodzenia dla pracowników (zwrot 100% wydatków kwalifikowalnych).

9) W ramach umowy nr 2/DB/2023 z 31 stycznia 2023 r. (zmienionej aneksem nr 1 z 8 grudnia 2023 r.), na podstawie której NFOŚiGW otrzymał od Operatora Programu (MKiŚ) dotację w celu uzupełnienia wkładu budżetu państwa na dofinansowanie projektów realizowanych przez beneficjentów w ramach „Programu Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu” ze środków MF EOG, w wysokości nieprzekraczającej 15% wartości całkowitego dofinansowania każdego z projektów. Dotacja wyniosła 44 422,8 tys. zł, a wykorzystano 41 556,3 tys. zł na realizację projektów pn.: „Łagodzenie zmian klimatu i ograniczenie narażenia na tego typu zmiany”, „Środowisko naturalne i ekosystemy” oraz „Energia odnawialna, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne”.

10) W ramach umowy nr 52/DB/2023 z 20 listopada 2023 r., na podstawie której NFOŚiGW otrzymał 1 721,1 tys. zł dotacji i w pełni je wykorzystał na pokrycie kosztów korekty finansowej na rzecz Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu, wynikającej z braku lub niewłaściwej transpozycji prawa UE do prawa krajowego – dotyczącej umowy z 20 lipca 2009 r. na realizację projektu pn. „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – Faza II” w ramach POIiŚ 2007-2013.

Dotacje objęte badaniem zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo rozliczone.

Wypłaty środków własnych i obsługiwanych przez NFOŚiGW w 2023 r.

Według sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu w 2023 r. łączne wypłaty środków własnych i obsługiwanych przez NFOŚiGW środków europejskich lub zewnętrznych krajowych wyniosły 14 495 439,0 tys. zł i były wyższe o 4 229 647,0 tys. zł od wypłat dokonanych w 2022 r., tj. o 41,2% (10 265 792,0 tys. zł), z tego:

- środki przekazane za pośrednictwem poz. 59 rezerw celowych budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym – 356 731,0 tys. zł;
- pozostałe formy finansowania dotacyjnego – 8 404 143,0 tys. zł;
- finansowanie zwrotne – 3 132 249,0 tys. zł;
- środki europejskie lub zewnętrzne krajowe – 2 602 316,0 tys. zł.

W 2023 r. realizacja wypłat o najwyższej wartości w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska przedstawiała się następująco:

- ochrona klimatu i atmosfery – 9 686 384,0 tys. zł, w tym ze środków własnych NFOŚiGW – 8 525 512,0 tys. zł (z tego 1 010 802,0 tys. zł pożyczek oraz 7 514 710,0 tys. zł dotacji); niższe od planowanego wykonanie spowodowane było (podobnie jak w 2022 r.) wojną na Ukrainie powodującą wzrost cen materiałów budowlanych, ograniczeniem dostępności materiałów i urządzeń (np. pomp ciepła); wypłat na przedsięwzięcia dotyczące ochrony klimatu i atmosfery dokonywano w ramach 24 programów priorytetowych, a w zakresie rozwoju bezemisyjnego lub niskoemisyjnego transportu – w ramach 9 programów priorytetowych;
- ochrona wód – 1 430 558,0 tys. zł, w tym ze środków własnych NFOŚiGW – 1 021 380,0 tys. zł (w tym: pożyczki 1 015 158 tys. zł oraz dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji 4 501,0 tys. zł); wypłat dokonywano w ramach 2 programów priorytetowych;
- ochrona powierzchni ziemi – 1 263 201,0 tys. zł, w tym ze środków własnych NFOŚiGW – 759 627 tys. zł (z tego 564 906,0 tys. zł pożyczek oraz 194 721,0 tys. zł dotacji); wypłat dokonywano w ramach 7 programów priorytetowych;
- adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska – 866 510,0 tys. zł, w tym ze środków własnych NFOŚiGW – 387 945,0 tys. zł (z tego 143 308,0 tys. zł pożyczek oraz 244 637,0 tys. zł dotacji); wypłat dokonywano w ramach 3 programów priorytetowych;
- ochrona przyrody i krajobrazu – 218 865,0 tys. zł, w tym ze środków własnych NFOŚiGW – 172 890,0 tys. zł, które w całości stanowiły dotacje; wypłat dokonywano w ramach 1 programu priorytetowego.

Środki europejskie

Według sprawozdania z działalności NFOŚiGW w 2023 r. wypłaty środków europejskich dla beneficjentów planowano w wysokości 2 733 600,0 tys. zł, a wykonano w wysokości 2 618 977,0 tys. zł (95,8% planowanych). W porównaniu do wykonania z 2022 r. były one niższe o 200 739,0 tys. zł (o 7,1%).

W ramach POIiŚ 2014–2020 planowano wypłaty w łącznej wysokości 2 427 000,0 tys. zł, zrealizowano – 2 319 637,0 tys. zł (95,6% planowanych). W porównaniu do 2022 r. były one niższe o 417 793,0 tys. zł (o 15,3%). Z tego w poszczególnych osiach i działaniach:

- Oś priorytetowa I (zmniejszenie emisyjności gospodarki) – planowano 960 900,0 tys. zł, wykonano 970 906,0 tys. zł (101,0% planowanych), w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były wyższe o 341 754,0 tys. zł (o 54,3%), z tego w ramach poszczególnych działań i poddziałań:
  - 1.1.1 wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej – planowano 260 000,0 tys. zł, wykonano 304 003,0 tys. zł (116,9% planowanych), w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były wyższe o 177 869,0 tys. zł (o 141,0%); przekroczenie planu wynikało z zatwierdzenia większej niż planowano liczby wniosków o płatność w IV kwartale 2023 r.;
  - 1.2 promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach – planowano 22 700,0 tys. zł, wykonano 16 216,0 tys. zł (71,4% planowanych), w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 7 187,0 tys. zł

- (o 30,7%); niewykonanie planu wynikało z przesunięcia terminów realizacji projektów na 31 grudnia 2023 r. i przedłużenia rozliczenia wniosków końcowych w projektach;
- 1.3.1 wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej – planowano 190 500,0 tys. zł, wykonano 334 266,0 tys. zł (175,5% planowanych), w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były wyższe o 230 944,0 tys. zł (o 223,5%); wyższe wykonanie było wynikiem większej niż planowano liczby wniosków o płatność w formie zaliczki oraz wcześniejszą realizacją płatności;
  - 1.3.2 wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym – planowano 10 800,0 tys. zł, wykonano 7 659,0 tys. zł (70,9% planowanych), w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 6 198,0 tys. zł (o 44,7%); niższe wykonanie w 2023 r. wynikało przede wszystkim z przedłużenia rozliczenia wniosków końcowych w projektach;
  - 1.5 efektywna dystrybucja ciepła i chłodu – planowano 210 000,0 tys. zł, wykonano 108 425,0 tys. zł (51,6% planowanych), w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 10 384,0 tys. zł (o 8,7%); niższe wykonanie w 2023 r. wynikało z przesunięć terminów realizacji projektów, przedłużenia rozliczenia wniosków końcowych w projektach oraz rozwiązywania umów o dofinansowanie;
  - 1.6.1 źródła wysokosprawnej kogeneracji – planowano 230 000,0 tys. zł, wykonano 185 337,0 tys. zł (80,6% planowanych), w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 26 816,0 tys. zł (o 12,6%); przyczyny niższego wykonania w 2023 r. były analogiczne jak w działaniu 1.5;
  - 1.6.2 sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysokosprawnej kogeneracji – planowano 36 900,0 tys. zł, wykonano 14 999,0 tys. zł (40,6% planowanych); niewykonanie planu było spowodowane mniejszą niż planowano liczbą złożonych wniosków o płatność; w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 16 475,0 tys. zł (o 52,3%).
- Oś priorytetowa II (ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu) – planowano 1 466 100,0 tys. zł, wykonano 1 348 731,0 tys. zł (92,0% planowanych), z tego w ramach poszczególnych działań:
- 2.1 adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne i monitoring środowiska – planowano 345 000,0 tys. zł, wykonano 412 569,0 tys. zł (119,6% planowanych); wyższe wykonanie wynikało z szybszego rozliczania wykonanych prac lub częstszego składania wniosków o płatności niż wcześniej zakładano, zwiększenia zakresu rzeczowego i budżetu części projektów, co skutkowało większym zapotrzebowaniem na środki na wypłaty; w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były wyższe o 87 136,0 tys. zł (o 26,8%);
  - 2.2 gospodarka odpadami komunalnymi – planowano 297 900,0 tys. zł, wykonano 356 640,0 tys. zł (119,7% planowanych); w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 31 039,0 tys. zł (o 8,0%);
  - 2.3 gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach – planowano 581 200,0 tys. zł, wykonano 409 178,0 tys. zł (70,4% planowanych); na niepełne wykonanie planu miały wpływ opóźnienia w realizacji zadań wynikające m.in z problemów we współpracy z wykonawcami, wzrostem cen na rynku wykonawczym skutkujące zmianą terminu zakończenia projektów lub modyfikacją ich zakresu, a co za tym idzie przesunięciem płatności na późniejszy termin lub powstaniem oszczędności na zakończenie projektów; w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 805 136,0 tys. zł (o 66,3%);
  - 2.4 ochrona przyrody i edukacja ekologiczna – planowano 23 800,0 tys. zł, wykonano 23 410,0 tys. zł (98,4% planowanych); w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 10 471,0 tys. zł (o 30,9%);
  - 2.5 poprawa jakości środowiska miejskiego – planowano 218 200,0 tys. zł, wykonano 146 934,0 tys. zł (67,3% planowanych); niewykonanie planu miało podobne przyczyny jak w działaniu 2.3; w porównaniu do wykonania z 2022 r. wypłaty były niższe o 37,0 tys. zł.

W ramach MF EOG i NMF na lata 2014-2020 – planowano 264 600,0 tys. zł, wykonano 276 321,0 tys. zł (104,4% planowanych), w tym w obszarach:

- „Energia odnawialna, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne” – planowano 157 200,0 tys. zł, wykonano 183 608,0 tys. zł (116,8% planowanych);

- „Łagodzenie zmian klimatu i ograniczenie narażenia na tego typu zmiany” – planowano 81 800,0 tys. zł, wykonano 70 148,0 tys. zł (85,8% planowanych);
- „Środowisko naturalne i ekosystemy” – planowano 25 500,0 tys. zł, wykonano 22 534,0 tys. zł (88,4% planowanych).

W ramach programu „Stop Smog” – wsparcie dla domów jednorodzinnych osób ubogich energetycznie (finansowanie ze środków Banku Gospodarstwa Krajowego Funduszu Termomodernizacji i Remontów) – planowano 27 000,0 tys. zł, wykonano 23 019,0 tys. zł (85,3% planowanych).

W ramach programu FEnIKS⁴³ – planowano 15 000,0 tys. zł w 2023 r.; w wyniku naborów i rozpatrzenia złożonych w nich wniosków w 2023 r. zawarto 1 umowę, w ramach której nie dokonywano wypłat. Podpisywanie kolejnych umów z tych naborów zaplanowano na 2024 r.

Program na rzecz ochrony środowiska i klimatu LIFE

W 2023 r. wypłacono środki z umów podpisanych w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie Programu LIFE” w łącznej wysokości 26 452,0 tys. zł, z tego 225,0 tys. zł pożyczek (6,4% planowanych) oraz 26 227,0 tys. zł dotacji (92,3% planowanych). Niepełne wykonanie planu wypłat środków bezzwrotnych wynikało z faktu, że część wniosków o płatność złożonych pod koniec 2023 r. wymagała korekty i wypłaty te zostały zrealizowane na początku 2024 r. Niższa niż planowano kwota wypłat pożyczek wynikała z mniejszego zainteresowania wnioskodawców tą formą wsparcia finansowego spowodowanego trwającą inflacją i wysokim poziomem stóp procentowych.

Program Priorytetowy „Czyste Powietrze”

W 2023 r. NFOŚiGW kontynuował realizację – uruchomionego w 2018 r. – PPCP, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony był w trybie ciągłym przez wfośiGW. Od 3 stycznia 2023 r. nabór ten odbywał się na podstawie zaktualizowanego programu⁴⁴, a wybór przedsięwzięć odbywał się na podstawie nowych szczegółowych kryteriów⁴⁵. Na podstawie zawartej z Ministrem 20 grudnia 2022 r. umowy o objęcie wsparciem z planu rozwojowego przedsięwzięcia pn. „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych w ramach programu *Czyste Powietrze*”⁴⁶ PPCP uzyskał finansowanie z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności⁴⁷.

Zmiany w ww. programie obowiązujące od 3 stycznia 2023 r. – uwzględniały m.in. jego dostosowanie do wymogów KPO oraz programu FEnIKS⁴⁸ i obejmowały m.in.: zwiększenie poziomu dofinansowania bezzwrotnego w ramach budżetu programu z 61 220 192,0 tys. zł do 82 465 192,0 tys. zł, przy jednoczesnym zmniejszeniu udziału finansowania z kredytów bankowych z 42 079 808,0 tys. zł do 20 834 808,0 tys. zł (łączy budżet programu pozostał na niezmiennym poziomie 103 300 000,0 tys. zł^{49,50}; wprowadzenie zachęt finansowych do przeprowadzenia kompleksowej termomodernizacji budynku; urealnienie wysokości kosztów kwalifikowanych w związku ze wzrostem cen realizacji przedsięwzięć oraz podniesienie maksymalnych kwot dotacji; podwyższenie progów dochodowych uprawniających do otrzymania podstawowego, podwyższonego lub najwyższego poziomu dofinansowania; wyłączenie z kosztów kwalifikowanych podatku od towarów i usług (VAT) m.in. w związku z brakiem możliwości finansowania podatku VAT ze środków KPO, przy jednoczesnym podniesieniu intensywności dofinansowania przedsięwzięcia, w celu zrekompensowania powyższej zmiany.

⁴³ Program FEnIKS to program Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, przyjęty przez KE 6 października 2022 r. Program ten jest następcą 2 wcześniejszych POIiŚ realizowanych w perspektywach 2007-2013 oraz 2014-2020, a jego celem jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju.

⁴⁴ Zmienione uchwałą nr B/37/17/2022 Zarządu z 20 września 2022 r. w sprawie przyjęcia zmiany programu priorytetowego i zmiany planu wdrażania PPCP oraz skierowania wniosku do Rady Nadzorczej.

⁴⁵ Przyjętych uchwałą nr 261/22 Rady Nadzorczej z 30 września 2022 r. w sprawie zmiany szczegółowych kryteriów wyboru przedsięwzięć w ramach PPCP.

⁴⁶ Zawarta na podstawie porozumienia z 31 października 2022 r. zawartego przez Ministra z ministrem funduszy i polityki regionalnej o realizacji reform/inwestycji w ramach planu rozwojowego.

⁴⁷ Dalej: „KPO”.

⁴⁸ W związku z prowadzonymi z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej (MFIPR), MKiŚ oraz KE uzgodnieniami w sprawie finansowania programu „Czyste Powietrze” ze środków programu FEnIKS.

⁴⁹ Zgodnie z uchwałą nr B/45/19/2022 Zarządu z 15 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia zmiany planu wdrażania PPCP.

⁵⁰ Budżet programu na lata 2018-2029 obejmujący zarówno środki krajowe (NFOŚiGW, wfośiGW, środki budżetu państwa oraz sektora bankowego), jak i środki europejskie.

W planie działalności Narodowego Funduszu na 2023 r.⁵¹ przyjętym 27 stycznia 2023 r. na finansowanie dotacyjne PPCP zarezerwowano 3 661 400 tys. zł. W 2023 r. NFOŚiGW przekazał w formie dotacji w ramach PPCP środki w wysokości 4 083 387,0 tys. zł, z tego: na dotacje dla beneficjentów (za pośrednictwem wfośigw) 3 887 308,0 tys. zł (w tym 4 992,0 tys. zł na częściową spłatę przez beneficjentów kapitału kredytu bankowego); na pomoc techniczną dla wfośigw i gmin 136 963,0 tys. zł; na zachęty dla gmin (na tworzenie punktów konsultacyjnych i dodatkowe dofinansowanie dla gmin najaktywniej motywujących mieszkańców do korzystania z PPCP – 59 116 tys. zł. Przekazane do wfośigw 3 883 308,0 tys. zł na dotacje dla beneficjentów zostały sfinansowane z następujących źródeł: środków przekazanych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A.⁵² w ramach KPO, w wysokości 1 875 284,0 tys. zł⁵³; zobowiązania wieloletniego „przeciwdziałanie emisjom” w wys. 1 248 116,0 tys. zł; zobowiązania wieloletniego „OZE i efektywność energetyczna” w wysokości 763 908,0 tys. zł.

W 2023 r. Narodowy Fundusz złożył na podstawie ww. umowy z 20 grudnia 2022 r. 9 wniosków o płatność z KPO w formie zaliczki⁵⁴ łącznie na 3 330 465,0 tys. zł. Zaliczki na podstawie wniosków od nr 2 do nr 6, złożonych od 27 stycznia do 6 czerwca 2023 r., wpływały do NFOŚiGW na bieżąco.

Wniosek nr 7 o wypłatę 463 mln zł na realizację PPCP został odrzucony 20 lipca 2023 r. przez ministra funduszy i polityki regionalnej pełniącego funkcję Instytucji Koordynującej KPO, który wskazał jako przyczyny odrzucenia: brak uzupełnienia systemu informatycznego o dane dotyczące realizacji powyższej inwestycji oraz brak przedstawienia szczegółowego rozliczenia zaliczek przekazanych przez PFR do NFOŚiGW w ramach tej inwestycji. Pismem z 24 lipca 2023 r. Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. Programu „Czyste Powietrze” i Efektywności Energetycznej Budynków, pełniący jednocześnie funkcję zastępcy prezesa Zarządu, poinformował Prezesa Rady Ministrów, że NFOŚiGW zawiadamiał wcześniej MFIPR (w tym za pośrednictwem MKiŚ) o problemach technicznych z wprowadzaniem danych beneficjentów do systemu informatycznego – leżących po stronie tego systemu – i podejmował działania mające na celu usprawnienie tego procesu. I tak w listopadzie 2023 r. stan importu do systemu umów (grantów) zawartych z beneficjentami w ramach PPCP wynosił 47 821 grantów o łącznej wartości 744 358,5 tys. zł, a w styczniu 2024 r. stan tego importu osiągnął 114 522 granty o wartości 2 244 256,0 tys. zł. Powyższe granty dotyczą umów zakończonych wypłatą końcową w 2023 r., a więc sfinansowanych ze środków KPO przekazanych NFOŚiGW przez PFR w grudniu 2022 r. i w 2023 r., stanowiących rozliczenie zaliczek / potwierdzenie przekazania beneficjentom PPCP środków odpowiadających kwocie środków przekazanych NFOŚiGW przez PFR w 2023 r.

W związku ze wstrzymaniem w lipcu 2023 r. wypłat z PFR na finansowanie PPCP, w NFOŚiGW podjęto działania zmierzające do wcześniejszego niż pierwotnie planowano uruchomienia środków na ten cel z programu FEnIKS. Efektem tych działań było zawarcie aneksu nr 1 do porozumienia z 4 lipca 2023 r.⁵⁵, umożliwiającego objęcie finansowaniem PPCP z programu FEnIKS, a następnie uruchomienie 28 lutego 2024 r. naboru dla wfośigw w ramach programu FEnIKS.

Na podstawie wniosków o płatność złożonych przez NFOŚiGW w 2023 r. otrzymał on z PFR, w ramach prefinansowania KPO ze środków krajowych, 1 961 784,0 tys. zł (tj. 58,9% wnioskowanych środków), z czego 1 875 284,0 tys. zł przeznaczona była na wypłaty dla beneficjentów końcowych w 2023 r.⁵⁶. Do końca 2023 r. nie wpłynęły do NFOŚiGW zaliczki łącznie na 1 368 681,0 tys. zł na podstawie wniosków nr 7, 8 i 10, złożonych, odpowiednio, 30 czerwca, 31 sierpnia i 17 listopada 2023 r., natomiast 21 grudnia 2023 r. otrzymano 72 605,0 tys. zł zaliczki określonej we wniosku nr 9 złożonym 29 września 2023 r. Część zaliczki określonej we wniosku nr 7, tj. 200 000 tys. zł (stanowiąca 43,2% wnioskowanych 463 152,6 tys. zł), wpłynęła 18 stycznia 2024 r., a kolejna transza, tj. 100 000,0 tys. zł (21,6% wnioskowanej kwoty) – 14 marca 2024 r. Cała zaliczka określona we wniosku nr 8 (w wys. 398 180,0 tys. zł) wpłynęła do NFOŚiGW 1 lutego 2024 r.

Nieotrzymanie przez NFOŚiGW z PFR pełnych zaliczek spowodowało, że od końca listopada 2023 r. NFOŚiGW nie był w stanie zapewnić wfośigw wypłat w pełnej wnioskowanej przez nie wysokości. Od

⁵¹ Załącznik do uchwały nr 16/23 Rady Nadzorczej z 27 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia planu działalności NFOŚiGW na 2023 r.

⁵² Dalej: „PFR”.

⁵³ Otrzymana w 2023 r. z PFR kwota na wypłaty dla wfośigw wyniosła 1 961 784,0 tys. zł, przy czym zawierała ona 86 500 tys. zł przeznaczone na refundację wypłat zrealizowanych przez wfośigw w 2022 r.

⁵⁴ Były to wnioski o płatność od nr 2 do nr 10, przy czym wniosek nr 2 obejmował okres od 21 grudnia 2022 r. do 26 stycznia 2023 r. Wnioski od nr 2 do nr 10 w całości dotyczyły wypłat na 2023 r.

⁵⁵ Porozumienie pomiędzy Ministrem a NFOŚiGW w sprawie realizacji programu FEnIKS w zakresie priorytetu I (Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności), priorytetu II (Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR) oraz priorytetu VIII (Pomoc techniczna).

⁵⁶ Pozostałe 86 500 tys. zł otrzymane z PFR w ramach 2 wniosku o płatność dotyczyło wypłat dotacji dla beneficjentów końcowych zrealizowanych w 2022 r.

29 listopada do 31 grudnia 2023 r. wypłaty w transzach dotyczyły 14 wfośigw (2 pozostałe wfośigw nie wystąpiły w tym okresie z wnioskami). Z łącznej wnioskowanej zaliczki w wysokości 548 465,7 tys. zł do 29 grudnia 2023 r. dokonano wypłat w wysokości 288 047,0 tys. zł, co oznacza, że na 31 grudnia 2023 r. pozostało do wypłaty 260 418,7 tys. zł.

W styczniu 2024 r. wfośigw zaczęły przekazywać do NFOŚiGW cotygodniowe raporty dotyczące zaległych wypłat na rzecz beneficjentów w ramach PPCP. Zgodnie z pierwszym takim raportem, według stanu na 12 stycznia 2024 r., kwota zaległych wypłat wynikających z 4083 rozpatrzonych pozytywnie wniosków o płatność wyniosła 53 566,5 tys. zł.

Udzielanie zamówień publicznych

W 2023 r. w Narodowym Funduszu prowadzono 47 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego według zasad określonych w przepisach ustawy Pzp, których łączna wartość szacunkowa wynosiła 45 548,0 tys. zł. W wyniku 31 postępowań o łącznej wartości szacunkowej 23 968,3 tys. zł zawarto w 2023 r. 36 umów łącznie na 21 991,6 tys. zł brutto. Udzielono także 565 zamówień według zasad określonych w regulaminie udzielania zamówień publicznych przez NFOŚiGW dla zamówień o wartości szacunkowej do 130 tys. zł. Wartość szacunkowa zamówień o wartości do 130 tys. zł wyniosła 6 308,4 tys. zł netto, zaś kwota z umów – 5 930,4 tys. zł brutto.

W NFOŚiGW w 2023 r. sporządzono i opublikowano plan postępowań o udzielenie zamówień publicznych na stronie internetowej zamawiającego, a także w Biuletynie Zamówień Publicznych. Plan był zmieniany siedmiokrotnie i aktualizowany na bieżąco.

Szczegółową analizą objęto 4 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zakończone zawarciem 4 umów o łącznej wartości 1 515,2 tys. zł brutto, z tego:

- Postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na zakup telefonów komórkowych. Postępowanie to, w którym wpłynęły 3 oferty, zakończono zawarciem umowy z 8 grudnia 2023 r. o wartości 863,5 tys. zł brutto. Zapłaty z tytułu realizacji umowy dokonano 1 lutego 2024 r.
- Postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na zakup urządzeń komputerowych, w tym monitorów i komputerów przenośnych. Postępowanie to, w którym wpłynęły 2 oferty, zakończono zawarciem umowy z 14 sierpnia 2023 r. o wartości 409,5 tys. zł brutto. Umowa została zrealizowana w całości w 2023 r.
- 2 postępowania przeprowadzone w oparciu o regulamin udzielania zamówień publicznych przez NFOŚiGW na pilotażowy projekt promocji działalności NFOŚiGW w formie sponsoringu młodzieżowego klubu sportowego oraz na dostawę z zaprojektowaniem i instalacją stacji ładowania samochodów elektrycznych. Zamówienia te zrealizowano zgodnie z umowami zawartymi, odpowiednio, 11 października 2023 r. (na 86,0 tys. zł brutto) oraz 22 marca 2023 r. (na 156,2 tys. zł brutto).

Postępowania o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy Pzp oraz z obowiązującym w Narodowym Funduszu regulaminem udzielania zamówień publicznych.

Wydatki majątkowe Narodowego Funduszu

W ustawie budżetowej oraz w „Planie działalności NFOŚiGW na 2023 r.” wydatki majątkowe zostały ustalone w wysokości 74 630,0 tys. zł⁵⁷. Wysokość planowanych wydatków nie była zmieniana⁵⁸.

Plan inwestycyjny Biura NFOŚiGW na rok 2023 został uchwalony przez Zarząd dopiero 4 lipca 2023 r.⁵⁹ Obejmował on wydatki majątkowe na zakup środków trwałych w wysokości 65 490,0 tys. zł oraz wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 9 140,0 tys. zł. Największą pozycją planu był zakup nieruchomości (56 400,0 tys. zł) oraz wdrożenie nowych i rozbudowa istniejących systemów informatycznych (6 340,0 tys. zł). Uchwałą Zarządu z 19 grudnia 2023 r.⁶⁰ dokonano zmiany planu inwestycyjnego Biura NFOŚiGW na rok 2023, polegającej na zwiększeniu środków na zakup mebli biurowych o 100,0 tys. zł i instalacji ładowarki do aut EV o 30,0 tys. zł oraz zmniejszeniu środków na

⁵⁷ Uchwała nr 16/23 Rady Nadzorczej z 27 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia planu działalności NFOŚiGW na 2023 r.

⁵⁸ Uchwały Rady Nadzorczej w sprawie zmiany planu działalności NFOŚiGW na 2023 rok i projektu zmiany planu finansowego NFOŚiGW na 2023 rok: nr 211/23 z 5 września 2023 r., nr 16/23 z 27 stycznia 2023 r. i nr 354/23 z 5 grudnia 2023 r.

⁵⁹ Uchwała nr B/26/1/2023 Zarządu z 4 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia planu kosztów utrzymania organów i Biura NFOŚiGW oraz planu inwestycyjnego Biura NFOŚiGW na rok 2023.

⁶⁰ Uchwała nr B/49/2/2023 Zarządu z 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany planu kosztów utrzymania organów i Biura NFOŚiGW na rok 2023 oraz zmiany planu inwestycyjnego Biura NFOŚiGW na 2023 rok.

zakup nieruchomości o 130,0 tys. zł, tj. do wysokości 56 270,0 tys. zł. Zdaniem NIK zmiany te były celowe i pozwoliły na wykonanie tych pozycji planu na poziomie odpowiednio 97,6% i 94,1% planu po zmianach.

W 2023 r. wydatki majątkowe NFOŚiGW wyniosły 2 589,2 tys. zł, tj. 3,5% planu po zmianach i 25,2% wydatków zrealizowanych w 2022 r. Poniesiono je na zakup:

- środków trwałych w wysokości 2 233,9 tys. zł (3,4% planu po zmianach), z tego na: sprzęt komputerowy (979,4 tys. zł), samochody (684,5 tys. zł), meble biurowe (329,5 tys. zł), instalacje ładowarki do aut EV (156,2 tys. zł) oraz urządzenia biurowe i techniczne (39,2 tys. zł) oraz teletechniczne (45,1 tys. zł);
- wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 355,3 tys. zł (3,9% planu po zmianach), z tego na: wdrożenie nowych i rozbudowę istniejących systemów informatycznych (271,4 tys. zł) oraz zakup i aktualizację oprogramowania (83,9 tys. zł).

Główną przyczyną niewykonania planu inwestycyjnego było niezrealizowanie planowanego zakupu nieruchomości na siedzibę NFOŚiGW, który stanowił 75,4% planowanych wydatków majątkowych (po zmianie). Nie zrealizowano także planowanego zakupu systemu informatycznego. Proces nabycia nieruchomości został przesunięty na II kwartał 2024 r. Ówczesny Zarząd z uwagi na trwający proces wyboru obiektu oraz negocjacji z potencjalnym zbywcą zdecydował o niewykorzystaniu zarezerwowanych w planie środków na zakup nieruchomości i środki na ten cel zostały zabezpieczone w planie na 2024 r.

Szczegółowym badaniem objęto wszystkie wydatki majątkowe o wartości przekraczającej 20,0 tys. zł, tj. 21 wydatków łącznie na 2 465,9 tys. zł, co stanowiło 95,2% ogółu wydatków majątkowych. W wyniku badania ustalono, że wszystkie zakupy były zrealizowane na potrzeby NFOŚiGW zgodnie z umowami lub zamówieniami i wprowadzone do ewidencji aktywów trwałych. Zapłaty dokonano w terminach wynikających z postanowień umów lub zamówień. Opisu operacji gospodarczych w księgach rachunkowych dokonano prawidłowo, tj. zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶¹. Druki OT zostały sporządzone zgodnie z wymogami art. 21 ust. 1 tej ustawy. W procedurze 6.2. pn. „Kwalifikacja, zasady gospodarowania, dokumentacja i ewidencja składników majątku w NFOŚiGW” wprowadzono nowy wzór dokumentu OT, który stanowi załącznik do procedury oraz uregulowano obowiązki pracowników komórek organizacyjnych, sporządzających dokumenty OT.

Tym samym zrealizowano 3 wnioski pokontrolne sformułowane w wystąpieniu pokontrolnym NIK z 24 kwietnia 2023 r., sporządzonym po kontroli P/23/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.

NIK oceniła jako nierzetelne uchwalenie przez Zarząd dopiero w połowie 2023 r. rocznego planu kosztów utrzymania organów i Biura NFOŚiGW oraz planu inwestycyjnego Biura NFOŚiGW na rok 2023. Projekt planu kosztów utrzymania organów i Biura NFOŚiGW oraz projekt planu inwestycyjnego Biura NFOŚiGW na 2023 r. został przekazany Zarządowi 28 czerwca 2023 r., a uchwała Zarządu została podjęta 4 lipca 2023 r. NIK oceniła także jako nierzetelną, bo niedostosowaną do realnych – możliwych do wykonania jeszcze w roku 2023 – wielkości, zmianę planu inwestycyjnego Biura NFOŚiGW na 2023 r. dokonaną 11 dni przed końcem roku (uchwałą Zarządu z 19 grudnia 2023 r.).

NIK zauważyła, że prace nad rocznym planem inwestycyjnym Biura NFOŚiGW i planem kosztów utrzymania organów i Biura NFOŚiGW powinny kończyć się wraz z pracami nad planem działalności i planem finansowym, i analogicznie jak te plany powinny być uchwalane w styczniu każdego roku na dany rok. Zgodnie z art. 31 ustawy o finansach publicznych oraz art. 400q ust. 4 ustawy Poś Narodowy Fundusz w rocznych planach finansowych wyodrębnia m.in. środki na wydatki majątkowe. Limit wydatków majątkowych ustalony w projekcie planu finansowego NFOŚiGW na rok 2023 w połowie poprzedniego roku, jak również w styczniu 2023 r., powinien wynikać z analizy potrzeb i wyceny planowanych do poniesienia wydatków majątkowych. Roczny plan inwestycyjny Biura NFOŚiGW i plan kosztów utrzymania organów i Biura NFOŚiGW powinien stanowić uszczegółowienie planu finansowego. Postępowanie Narodowego Funduszu w zakresie planowania planu kosztów utrzymania organów i Biura NFOŚiGW oraz planu inwestycyjnego NIK oceniła jako nierzetelne.

Zobowiązania

Na koniec 2023 r. zobowiązania i rezerwy na zobowiązania wyniosły 106 574,8 tys. zł i stanowiły 183,4% planu. Było to wynikiem nieujęcia w planie rezerw na zobowiązania oraz niedoszacowania wartości spłat pomocy zwrotnej POIiŚ 2014-2020. W porównaniu ze stanem na koniec 2022 r. (83 013,8 tys. zł) były one

⁶¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

wyższe o 23 561,0 tys. zł, tj. o 28,4%. Składały się na nie zobowiązania krótkoterminowe w wysokości 67 786,8 tys. zł (wyższe niż w 2022 r. o 18 085,9 tys. zł, tj. o 36,4%), rezerwy na zobowiązania w wysokości 25 713,0 tys. zł (wyższe niż w 2022 r. o 3 658,4 tys. zł, tj. o 16,6%) oraz rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe w wysokości 13 075,0 tys. zł (wyższe niż w 2022 r. o 1 816,7 tys. zł, tj. o 16,1%). Wzrost zobowiązań krótkoterminowych wynikał głównie ze wzrostu środków pochodzących ze spłat pomocy zwrotnej POIiŚ 2014-2020 (o 52,5%), a także z odsetek POIiŚ 2014-2020 (o 44,0%). Środki te związane były z realizowaną umową w sprawie systemu realizacji POIiŚ 2014-2020⁶². Rezerwy na zobowiązania wzrosły głównie na skutek wzrostu rezerw na świadczenia emerytalne i podobne (o 16,5%), a w przypadku wzrostu rozliczeń międzyokresowych najistotniejsza zmiana dotyczyła wzrostu nawiązek sądowych o 62,8%, w porównaniu do 2022 r. Zarówno na koniec 2022 r., jak i 2023 r. zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. NFOŚiGW nie zaciągał kredytów bankowych i pożyczek.

Wydatkowanie w 2023 r. środków zobowiązań wieloletnich

Stan środków zobowiązań wieloletnich na 31 grudnia 2023 r. wyniósł 1 009 388,6 tys. zł i w porównaniu do stanu na 1 stycznia 2022 r. (3 750 582,3 tys. zł) był niższy o 2 741 193,7 tys. zł, tj. o 73,1%. Wpływy środków zobowiązań wieloletnich w 2023 r. wyniosły 7 288 931,9 tys. zł. Ze środków zgromadzonych na rachunkach zobowiązań wieloletnich wypłacono 10 030 125,6 tys. zł, z tego na:

- Dotacje – 6 083 316,3 tys. zł, z których 98,7% wypłacono z 5 zobowiązań wieloletnich: „Przeciwdziałanie emisjom” (4 078 684,5 tys. zł), „OZE i efektywność energetyczna” (1 087 325,2 tys. zł), „Fundusz niskoemisyjnego transportu” (505 282,6 tys. zł), „Geologia” (200 662,8 tys. zł) i „Gospodarowanie odpadami” (130 131,4 tys. zł).
- Pożyczki – 2 141 106,8 tys. zł, które były finansowane z 4 zobowiązań wieloletnich: „OZE i efektywność energetyczna” (1 516 038,1 tys. zł), „Gospodarowanie odpadami” (438 802,4 tys. zł), „Fundusz niskoemisyjnego transportu” (101 266,3 tys. zł) oraz „Górnictwo” (85 000,0 tys. zł).
- Zmniejszenie o 890 000,0 tys. zł 2 zobowiązań wieloletnich: „Przeciwdziałanie emisjom” (o 490 000,0 tys. zł) i „Geologia” (o 400 000,0 tys. zł) z przeznaczeniem na wpłaty na rzecz Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, dokonywane z funduszu podstawowego. Zmniejszenia środków z zobowiązań wieloletnich na fundusz podstawowy dokonano po uzyskaniu zgody Ministra z 13 kwietnia oraz 26 i 29 grudnia 2023 r. w związku z wnioskami prezesa Zarządu, tj. zgodnie z art. 401c ust. 11 ustawy Poś. Na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg⁶³ na Narodowym Funduszu cięży obowiązek przekazywania z funduszu podstawowego na rzecz Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg corocznie w formie równych rat kwartalnych środków w wysokości nie mniejszej niż 1,4 mld rocznie.
- Koszty obsługi – 52 677,1 tys. zł.
- Odsetki bankowe z 2022 r., które zostały przekazane na fundusz podstawowy w 2023 r. – 20 991,4 tys. zł.

Ze środków zobowiązania wieloletniego „Handel uprawnieniami do emisji” finansowane były zadania Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) na podstawie art. 401c ust. 8 ustawy Poś. Zasady finansowania zadań KOBiZE w latach 2023-2024 zostały określone w porozumieniu z 29 grudnia 2022 r. zawartym pomiędzy Ministrem, NFOŚiGW (finansującym) oraz IOŚ-PIB. W harmonogramie rzeczowo-finansowym na 2023 r. określono koszty planowanej realizacji 5 zadań KOBiZE na 28 469,3 tys. zł oraz w podziale na: koszty bieżące (22 726,3 tys. zł) i koszty inwestycyjne (5 743,0 tys. zł). Na wniosek IOŚ-PIB z 26 września 2023 r. dokonano aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego polegającej na przesunięciach między kosztami bieżącymi i inwestycyjnymi, i po zmianach koszty te określono, odpowiednio, na 20 990,3 tys. zł i 7 479,0 tys. zł. Zaliczki wypłacane były i rozliczane kwartalnie i w sumie (po uwzględnieniu zwrotów) wyniosły 26 732,9 tys. zł, tj. 93,9% kwoty ujętej w harmonogramie, z tego koszty bieżące wyniosły 19 648,6 tys. zł (93,6%), a koszty inwestycyjne – 7 084,4 tys. zł (94,7%). Sprawozdanie z realizacji zadań KOBiZE za rok 2023 zostało przekazane do NFOŚiGW 29 stycznia 2024 r., tj. w terminie wynikającym z porozumienia, a NFOŚiGW nie zgłosił uwag do sprawozdania.

W ramach zobowiązania wieloletniego „Handel uprawnieniami do emisji” realizowana była umowa nr 165/2021/Wn50/EE-po/If/D z 4 marca 2021 r. o dofinansowanie w formie dotacji przedsięwzięcia pn. „LIFE VIIIEW 2050 – Ocena długoterminowego wpływu europejskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) na zeroemisyjną gospodarkę do 2050 r.,” realizowanego w ramach programu

⁶² Nr 1/MG-NFOŚiGW/2014.

⁶³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1983.

priorytetowego *Współfinansowanie Programu LIFE*” z terminem jego realizacji do 31 grudnia 2023 r. Stronami umowy były NFOŚiGW (dotujący) oraz IOŚ-PIB. Wyplacona w 2023 r. kwota dotacji wyniosła 535,5 tys. zł.

Wydatkowanie w 2023 r. środków Rachunku Klimatycznego

Stan środków na subkoncie Rachunku Klimatycznego (KOSZI2) na 1 stycznia 2023 r. wyniósł 480,2 tys. zł, a na 31 grudnia 2023 r. – 505,7 tys. zł. W 2023 r. wpływy na rachunek wyniosły 35,5 tys. zł i dotyczyły odsetek bankowych od wolnych środków w wysokości 29,5 tys. zł i innego wpływu środków w wysokości 6,0 tys. zł dotyczącego zwrotu dotacji, która miała inne źródło finansowania. Jego przekazanie na właściwy rachunek bankowy nastąpiło 25 marca 2024 r. Wydatki wyniosły 10,0 tys. zł i dotyczyły wypłat dotacji w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd”, z uwzględnieniem zwrotów. NFOŚiGW otrzymał 2 zwroty dotacji w łącznej wysokości 10,0 tys. zł oraz dokonał wypłat 4 dotacji łącznie na 20,0 tys. zł. Każda wypłata i zwrot w 2023 r. dotyczyły dotacji w wysokości 5,0 tys. zł dla pojedynczych instalacji. Nie finansowano kosztów obsługi.

Wydatkowanie w 2023 r. środków Funduszu Modernizacyjnego

Stan środków Funduszu Modernizacyjnego na 31 grudnia 2023 r. wyniósł 5 594 366,8 tys. zł, a na 1 stycznia 2023 r. – 4 591 852,9 tys. zł. W 2023 r. przychody subkonta Krajowego Operatora Funduszu Modernizacyjnego wyniosły 1 245 594,5 tys. zł i obejmowały środki z tytułu otrzymanych uprawnień do emisji, z tego: środki uzyskane z Funduszu Modernizacyjnego – 953 212,5 tys. zł, środki ze sprzedaży przez Polskę uprawnień do emisji gazów cieplarnianych na aukcjach – 8 000,0 tys. zł, oraz odsetki uzyskane z oprocentowania wolnych środków – 284 382,0 tys. zł.

Wypłaty z Funduszu Modernizacyjnego wyniosły 243 080,6 tys. zł, z tego: na dotacje inwestycyjne – 225 028,4 tys. zł, pożyczki – 9 705,5 tys. zł oraz koszty obsługi i koszty bankowe – 8 346,7 tys. zł.

Dotacje inwestycyjne wypłacono w ramach 9 programów, w tym programów:

- „Moje Ciepło”, w ramach którego wypłacono (z uwzględnieniem zwrotów) 14 442 dotacje w łącznej wysokości 122 147,7 tys. zł na podstawie 79 list rankingowych, które dotyczyły inwestycji (instalacji pomp ciepła) dla nowych budynków jednorodzinnych. Szczegółowe warunki dofinansowania były określane w listach stanowiących załączniki do uchwał Zarządu.
- Elektroenergetyka – Inteligentna infrastruktura energetyczna, w ramach którego wypłacone dotacje wyniosły 61 861,1 tys. zł, z których 61 382,3 tys. zł wypłacono na podstawie umowy z 4 września 2023 r. spółce Energa Operator S.A.
- Rozwój infrastruktury elektroenergetycznej na potrzeby rozwoju stacji ładowania pojazdów elektrycznych, w ramach którego wypłacono 27 218,7 tys. zł.
- Energia dla wsi, w ramach którego wypłacono 11 278,8 tys. zł.
- Kogeneracja dla Energetyki i Przemysłu, w ramach którego wypłacono 2 000,0 tys. zł

Pożyczki (9 705,5 tys. zł) zostały wypłacone w ramach 3 programów, tj. Energia dla wsi – 5 430,7 tys. zł, Racjonalna gospodarka odpadami. Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne – 3 974,8 tys. zł oraz Digitalizacja sieci ciepłowniczych – 300,0 tys. zł.

Zaangażowanie kapitałowe

Wartość ewidencyjna akcji/udziałów na 1 stycznia 2023 r. wyniosła 1 479 830,3 tys. zł, a na koniec 2023 r. wzrosła o 59 382,2 tys. zł, tj. o 4,0%, do wysokości 1 539 212,5 tys. zł. W ciągu 2023 r. NFOŚiGW objął:

- 391 787 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda w PEC Geotermia Podhalańska S.A. za 39 178,7 tys. zł, zwiększając tym samym liczbę posiadanych akcji w tej spółce do 1 710 499;
- udziały w PGE Inwest 12 Sp. z o.o. za 20 200,0 tys. zł (kapitał do 31 grudnia 2023 r. nie został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym);
- udziały w Ciepłowni Ostrowieckiej Sp. z o.o. za 3,5 tys. zł.

Inwestycje kapitałowe w 2023 r. realizowane były w podmiotach z obszarów: energetycznym – w zakresie wytwarzania, jak i przechowywania energii (PGE Inwest 12 Sp. z o.o.) i ciepłowniczym – w zakresie wytwarzania i magazynowania ciepła, zmierzających do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (Ciepłownia Ostrowiecka Sp. z o.o., PEC Geotermia Podhalańska S.A.).

Jak wyjaśniono w Narodowym Funduszu celem finansowania kapitałowego podmiotów z wyżej wymienionych obszarów jest rozwój przemysłu i usług związanych z ochroną środowiska oraz osiągnięcie odpowiedniego zysku zapewniającego zwrot z zainwestowanego kapitału (cel finansowy),

a także zmniejszenie emisji CO₂ i szkodliwych pyłów oraz wykorzystania paliw kopalnych (cele środowiskowe).

- Celem objęcia kolejnych akcji spółki PEC Geotermia Podhalańska S.A. było wsparcie rozwoju spółki będącej w posiadaniu NFOŚiGW w realizacji przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie systemu geotermalnego poprzez wiercenie nowego otworu produkcyjnego Bańska PGP-7, dostawę i montaż wymienników ciepła na Ciepłowni Geotermalnej oraz budowę przyłączy i sieci ciepłowniczych w celu zwiększenia mocy i wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- Celem objęcia udziałów w spółce Ciepłownia Ostrowiecka Sp. z o.o. było utrzymanie w wydzielanej spółce dotychczasowych wpływów analogicznych do posiadanych w MEC Sp. z o.o., był to element procesu restrukturyzacji Miejskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. W celu zapobieżenia pogarszaniu się sytuacji MEC Sp. z o.o. przeprowadzone zostało w 2023 r. wyodrębnienie organizacyjne i finansowe w istniejącym przedsiębiorstwie spółki zorganizowanego zespołu składników materialnych i niematerialnych oraz przeniesienie go do nowo utworzonej spółki Ciepłownia Ostrowiecka Sp. z o.o. NFOŚiGW zakupił od gminy Ostrowiec Świętokrzyski udziały w spółce Ciepłownia Ostrowiecka Sp. z o.o., w której mimo niewielkiego pakietu udziałów ma zapewnione uprawnienia korporacyjne. Strata MEC Sp. z o.o. za 2021 rok wynosiła 18 823 tys. zł, a za rok 2022 – 31 277 tys. zł. Natomiast po przeprowadzeniu działań restrukturyzacyjnych za 2023 rok spółka osiągnęła zysk na poziomie 14 007 tys. zł, co oznacza poprawę wyniku o ponad 45 mln zł – wobec wyniku finansowego za 2022 r.
- Powodem zaangażowania kapitałowego NFOŚiGW w spółkę PGE Inwest 12 Sp. z o.o. było wsparcie transformacji energetycznej i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Polski, osiągnięcie odpowiedniego zysku zapewniającego zwrot z zainwestowanego kapitału, zmniejszenie emisji CO₂ i szkodliwych pyłów oraz wykorzystania paliw kopalnych.
- Decydując się na finansowanie akcji i udziałów w poszczególnych spółkach NFOŚiGW zakładała korzyści finansowe, gdyż spółki zakładają osiągnięcie odpowiedniego zysku zapewniającego zwrot z zainwestowanego kapitału oraz korzyści finansowe wynikające ze wzrostu wartości spółki.
- Nabycie udziałów Ciepłowni Ostrowieckiej Sp. z o.o. przez NFOŚiGW stanowiło element procesu restrukturyzacji MEC Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim. Chodziło o utrzymanie w Ciepłowni Ostrowieckiej Sp. z o.o. parytetu w stosunku do gminy Ostrowiec Świętokrzyski na poziomie porównywalnym do rozkładu udziałów w spółce Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. Podjęte działania związane z wyodrębnieniem organizacyjnym i finansowym w istniejącym przedsiębiorstwie MEC Sp. z o.o. zorganizowanego zespołu składników materialnych i niematerialnych (Zakład Ciepłowniczy) poprzez ograniczenie mocy poniżej 20 MW, miały na celu poprawę sytuacji finansowej MEC Sp. z o.o. poprzez wyjście z systemu ETS. W następnych latach spółka zakłada sukcesywny proces inwestycyjny mający na celu dostosowanie ciepłowni do wymagań prawnych efektywnego systemu ciepłowniczego. Podejmowane przez NFOŚiGW działania, tj. głosowanie za wyrażeniem zgody na dalsze istnienie spółki, głosowanie za rozpoczęciem przygotowań do podjęcia działań zmierzających do wyodrębnienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa celem wniesienia do nowej spółki, ocena techniczna proponowanych rozwiązań, przeprowadzone analizy finansowe, analizy prawne oraz podatkowe, udział w nadzwyczajnej sesji Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w sierpniu 2022 r., gdzie podejmowana była uchwała w sprawie utworzenia spółki pod firmą „Ciepłownia Ostrowiecka”, podejmowane były, aby zapewnić lokalnym mieszkańcom dostawę ciepła, uratować spółkę i majątek Narodowego Funduszu. Działania te umożliwiły uniknięcie upadłości spółki i zapoczątkowały rozpoczęcie procesu wyprowadzenia jej z bardzo trudnej sytuacji ekonomicznej. Zaniechanie tych działań oznaczałoby ogłoszenie upadłości spółki, nakaz prowadzenia koncesjonowanej działalności przez kolejne 2 lata i utratę majątku posiadanej przez Narodowy Fundusz.
- Celem inwestycji w postaci objęcia udziałów w spółce PGE Inwest 12 Sp. z o.o. był udział w finansowaniu projektu polegającego na budowie i eksploatacji elektrowni szczytowo-pompowej w Młotach jako jednostki dostarczającej energię, posiadającej potencjał zapewnienia stabilnej pracy systemu elektroenergetycznego w warunkach dynamicznego wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii, jak również charakteryzujących się efektywną zdolnością do magazynowania energii. Celem inwestycji było uzyskanie zwrotu z inwestycji przy znaczącym wsparciu ochrony środowiska.
- Dokapitalizowanie PEC Geotermia Podhalańska S.A. miało na celu sfinansowanie nakładów inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska w obszarze ciepłownictwa, co pozwoliłoby na dalszy rozwój działalności Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Geotermia Podhalańska S.A. i wzrost jej wartości przy jednoczesnym pozytywnym wpływie na jakość powietrza w regionie.

3.1.3. STAN FUNDUSZU I GOSPODAROWANIE WOLNYMI ŚRODKAMI ORAZ OBLIGACJAMI

Na 31 grudnia 2023 r. środki pieniężne zgromadzone na rachunkach NFOŚiGW w Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) wyniosły 7 025 038,2 tys. zł. Były niższe od stanu środków NFOŚiGW na 31 grudnia 2022 r. o 2 188 610,7 tys. zł, tj. o 23,8%. Większość środków, tj. 5 594 366,6 tys. zł (79,6%), pozostawała na rachunkach bankowych Funduszu Modernizacyjnego. Środki na rachunkach „Zobowiązań wieloletnich” wyniosły 1 009 388,6 tys. zł. Średni stan środków pieniężnych z 12 miesięcy w 2023 r. wyniósł 8 609 308,1 tys. zł.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. NFOŚiGW nie otrzymał poleceń i nie dokonywał wpłat środków pieniężnych do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez ministra finansów w depozyt lub zarządzanie⁶⁴ NFOŚiGW lokował wolne środki znajdujące się w jego dyspozycji, które nie były wydatkowane, na wykonywanie zadań w określonym dniu oraz na jego funkcjonowanie, w formie depozytu u ministra finansów. Lokowanie środków odbywało się za pośrednictwem BGK. Depozyty terminowe zakładane były z dwudniowym wyprzedzeniem, a lokaty overnight były stałym automatycznym zleceniem dla BGK do przekazywania wolnych środków pozostałych na rachunkach, które nie zostały przekazane w depozyt terminowy i nie były wydatkowane w danym dniu do godz. 15:00.

Na 1 stycznia 2023 r. było czynnych 30 depozytów overnight w łącznej wysokości 9 162 290,7 tys. zł, które utworzono 30 grudnia 2022 r. na okres 3 dni z oprocentowaniem 6,25% w stosunku rocznym. Na 31 grudnia 2023 r. utworzone były 32 depozyty overnight o łącznej wartości 6 949 828,9 tys. zł na 4 dni (od 29 grudnia 2023 r. do 2 lutego 2024 r.) z oprocentowaniem 5,25% w stosunku rocznym. W ciągu 2023 r. utworzono 7 900 depozytów łącznie na 2 082 601 298,7 tys. zł. Na 7 900 depozytów tylko 1 depozyt stanowił lokatę terminową na 4 500 000,0 tys. zł, utworzoną przez NFOŚiGW na rachunku Funduszu Modernizacyjnego na 31 dni z oprocentowaniem 5,52% w stosunku rocznym. Pozostałe stanowiły depozyty overnight, które były automatycznie przedłużane w przypadku dni ustawowo wolnych od pracy nawet do 5 dni. Ich oprocentowanie wyniosło od 5,25% do 6,25% w stosunku rocznym. Nie składano dyspozycji wcześniejszego zwrotu środków z lokaty terminowej.

W 2023 r. odsetki z tytułu oprocentowania wolnych środków wyniosły 519 532,6 tys. zł. Do wpływów NFOŚiGW nie były zaliczane odsetki od środków ZFŚS oraz odsetki od opłat produktowych za opakowania (od wpłat redystrybuowanych do wfośigw), które wyniosły 94,9 tys. zł.

Rachunki bankowe Narodowego Funduszu prowadzone były tylko w BGK, natomiast w Domu Maklerskim BOŚ S.A. prowadzone były rachunki depozytowe dotyczące papierów wartościowych będących w posiadaniu NFOŚiGW.

W 2022 r. Narodowy Fundusz otrzymał nieodpłatnie od ministra finansów skarbowe papiery wartościowe o wartości nominalnej 4 000 000,0 tys. zł na finansowanie lub dofinansowanie działań w zakresie ochrony klimatu oraz wsparcia przemysłu energochłonnego. Obligacje zerokuponowe z terminem wykupu 25 lipca 2024 r. o wartości 400 000,0 tys. zł zaewidencjonowano jako aktywa krótkoterminowe, pozostałe zostały ujęte jako długoterminowe dłużne papiery wartościowe (z terminem wykupu od 25 maja 2027 r. do 25 maja 2033 r.). Zgodnie z decyzją Zarządu, obowiązującą na dzień zakończenia czynności kontrolnych w NFOŚiGW, obligacje mają być utrzymywane do daty ich wykupu.

Na 31 grudnia 2022 r. obligacje zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych w łącznej wartości 3 004 000,0 tys. zł, tj. w wysokości o 24,9% niższej od wartości nominalnej.

W wyniku kontroli P/23/001 „Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” NIK oceniła wycenę otrzymanych nieodpłatnie obligacji na moment otrzymania jako zaniżoną i sformułowała 2 wnioski pokontrolne:

- o dokonanie opisu w polityce (zasadach) rachunkowości metod wyceny dla nieodpłatnie otrzymanych obligacji oraz
- o skorygowanie nieprawidłowej wyceny nieodpłatnie otrzymanych obligacji w księgach rachunkowych i sprawozdaniach.

W wyniku kontroli ustalono, że w NFOŚiGW wprowadzono zmianę polityki (zasad) rachunkowości – obowiązującej w NFOŚiGW od 1 stycznia 2023 r. – poprzez dodanie w pkt VI ppkt 3.2 postanowienia, że

⁶⁴ Dz. U. poz. 1864.

„Otrzymane nieodpłatnie obligacje skarbowe, na dzień bilansowy wycenia się w wartości godziwej w oparciu o wartość oszacowaną przez dom maklerski prowadzący rachunek papierów wartościowych”. Dokonano także zmiany wyceny obligacji na 31 grudnia 2023 r. i ich wartość oszacowano w wysokości 3 765 430,0 tys. zł, tj. o 761 432,0 tys. zł wyższej od wyceny dokonanej na 31 grudnia 2022 r. (bez wyceny niezapadłych odsetek).

1 września 2023 r. NFOŚiGW nabył obligacje BOŚ S.A. za cenę 100 000,0 tys. zł ze środków zobowiązania wieloletniego. Ponadto na 31 grudnia 2023 r. NFOŚiGW posiadał 65 786 sztuk obligacji BOŚ S.A. serii AA objętych 31 października 2017 r. o wartości 67 122,1 tys. zł z datą wykupu 31 października 2024 r.

Przychody z tytułu odsetek od obligacji wyniosły na 31 grudnia 2023 r. 182 840,8 tys. zł i były wyższe od przychodów z tego tytułu na 31 grudnia 2022 r. (58 730,5 tys. zł) o 124 110,3 tys. zł, tj. o 211,3%. Odsetki od obligacji skarbowych otrzymanych nieodpłatnie wyniosły 175 080,0 tys. zł (w 2022 r. – 53 440,0 tys. zł), a od obligacji BOŚ S.A. serii AA – 7 760,8 tys. zł (w 2022 r. – 5 290,5 tys. zł).

3.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W planie finansowym NFOŚiGW w układzie zadaniowym w 2023 r.⁶⁵ ujęto koszty realizacji zadań, zgodnie z ustawą budżetową, w wysokości 8 659 740,0 tys. zł, a w planie tym po zmianach⁶⁶ – 10 560 840,0 tys. zł.

Według danych ujętych w sprawozdaniu RB-BZ2 „Roczne sprawozdanie z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 r.”⁶⁷ poniesione koszty wyniosły 9 007 008,0 tys. zł, co stanowiło 104,0% planu według ustawy budżetowej i 85,3% planu po zmianach. W porównaniu do 2022 r. (5 970 529,9 tys. zł) poniesione koszty były wyższe o 3 036 478,1 tys. zł, tj. o 50,9%.

W sprawozdaniu RB-BZ2 w ramach funkcji 12 (środowisko) wykazano 5 zadań podzielonych na 13 podzadań i 23 działania. Wykonanie kosztów zadań, podzadań i działań wykazało odchylenia w 40 z 41 pozycji planu po zmianach, a w przypadku mierników odchylenia wystąpiły w 25 z 41 pozycji planu po zmianach.

Największe koszty poniesiono w ramach zadania 12.3.W. (ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu). Stanowiły one 85,0% kosztów ogółem i wyniosły 7 653 097,2 tys. zł.

Na poziomie zadania 12.1.W (system ochrony środowiska i informacji o środowisku) koszty wyniosły 938 091,8 tys. zł (95,6% planu po zmianach). Celem zadania było „zwiększenie liczby osób objętych działaniami edukacyjnymi w zakresie ochrony środowiska”. Osiągnięta wartość miernika, określonego jako „zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (mln osób)”, wyniosła 91 mln osób wobec planowanych 101 mln osób wg ustawy budżetowej i 133 wg planu po zmianach (tj. odpowiednio 90,1% planu i 68,4 planu po zmianach). Niższa wartość miernika wynikała z opóźnienia w zamknięciu umowy zawartej z MKiŚ, które zakończyło się na początku 2024 r. Wykonanie kosztów wynikało ze sposobu wykorzystania środków na realizację 5 podzadań, w tym. m.in.:

- 12.1.1. (tworzenie i koordynacja regulacji w zakresie ochrony środowiska oraz informacja o środowisku) – zrealizowano w wysokości 124 218,4 tys. zł, tj. 28,2% planu po zmianach, z powodu niższego wykonania kosztów finansowych, w szczególności na nieutworzone odpisy aktualizujące wartość inwestycji i pożyczek, a także wydatków na „Współfinansowanie programu LIFE”.
- 12.1.2.W (promocja zachowań proekologicznych i edukacja środowiskowa) – zrealizowany poziom kosztów, tj. 105 816,6 tys. zł, stanowił 97,4% planu po zmianach.
- 12.1.3.W (monitoring środowiska i kontrole w zakresie ochrony środowiska) – zrealizowany poziom kosztów, tj. 152 449,1 tys. zł (150,7% planu po zmianach), wynikał z wyższego niż zaplanowano wydatkowania środków w programie „Wspieranie działalności monitoringu środowiska”. W ramach nowej części 2 programu „Stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania” wydatkowano dodatkowe 55 mln zł na finansowanie przedsięwzięć monitoringowych po katastrofie ekologicznej na Odrze.

⁶⁵ Uchwała nr 42/23 Rady Nadzorczej z 28 lutego 2023 r. w sprawie uchwalenia planu finansowego NFOŚiGW w układzie zadaniowym na rok 2023 oraz na lata 2024-2025.

⁶⁶ Uchwała nr B/44/1/2023 Zarządu z 14 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia projektu zmiany planu finansowego NFOŚiGW w układzie zadaniowym na rok budżetowy 2023 oraz na lata 2024-2025, zmiany planu działalności NFOŚiGW na 2023 r. oraz skierowania wniosku do Rady Nadzorczej; a następnie uchwała nr 352/23 Rady Nadzorczej z 24 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany planu finansowego NFOŚiGW w układzie zadaniowym na rok budżetowy 2023 oraz na lata 2024-2025 oraz planu działalności NFOŚiGW na 2023 r.

⁶⁷ Dalej: „sprawozdanie RB-BZ2”.

- 12.1.4.W (ochrona przed skutkami zagrożeń) – zrealizowany poziom kosztów, tj. 421 835,8 tys. zł (219,9% planu po zmianach), wynikał z większych wydatków na realizację programu „Ogólnopolski System Finansowania Służb Ratowniczych”. Ponadto w kosztach tej pozycji dodatkowo uwzględniono umowę z Komendą Główną Policji na zadanie „Pomagamy i chronimy – Policja i Państwowa Straż Pożarna na straży bioróżnorodności” w wysokości 140 mln zł, z uwagi na przypisanie klasyfikacji zadaniowej zgodnie z oznaczeniem stosowanym przez beneficjenta dofinansowania.
- 12.1.6.W (gospodarka odpadami) – zrealizowany poziom kosztów, tj. 133 771,9 tys. zł (tj. 96,5% planu po zmianach), wynikał m.in. z wyższej niż zakładano realizacji programu „Racjonalna gospodarka odpadami” – głównie w części 1) „Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów”, oraz niższej realizacji programów: „Usuwanie porzuconych odpadów”, „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” i „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej”.

Na realizację zadania 12.2.W (kształtowanie bioróżnorodności) przeznaczono 183 034,4 tys. zł, tj. 91,9% planu po zmianach. Celem zadania było „powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej i krajobrazowej, odtworzenie i wzbogacenie zasobów przyrody oraz skuteczne zarządzanie gatunkami i siedliskami”. Wartość miernika określonego jako „powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony” wyniosła 307 ha, co stanowiło 276,6% planu wg ustawy budżetowej (111 ha) oraz 120,4% planu po zmianach (255 ha). Powodem osiągnięcia wyższej wartości miernika było m.in. zakończenie rzeczowe umów, którego nie przewidziano na etapie tworzenia planu. Koszty zadania dotyczyły m.in.: ochrony przyrody i krajobrazu – 47 687,3 tys. zł (tj. 132,2% planu po zmianach), ochrony i remediacji powierzchni ziemi – 135 092,6 tys. zł (82,9% planu po zmianach). Poziom kosztów wynikał z wyższych wydatków w zakresie programu „Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej”, a także realizacji umowy z programu „Współfinansowanie programu LIFE Część 2) Wsparcie krajowe projektów LIFE w perspektywie finansowej 2014-2020 pn. *LIFE.VISTULA.PL*”, którą przyporządkowano wg kodów zastosowanych przez beneficjentów, a także realizacji umów z projektów w ramach EOG 2014-2021. Ponadto niższe były wypłaty w programie „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin” (o ponad 35 mln zł od prognozowanych) i wyższe w programie „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” (o 4 mln zł).

Zadanie 12.3.W (ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu) zrealizowano w wysokości 7 653 097,2 tys. zł, tj. 84,8% planu po zmianach. Celem zadania było „ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza”. Osiągnięta wartość miernika określonego jako „ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla (Mg/rok)” wyniosła 1 386 433,0 Mg/rok i stanowiła 122,6% planu wg ustawy budżetowej oraz 92,1% planu po zmianach.

Przekroczenie wartości miernika wg ustawy budżetowej było wynikiem realizacji PPCP, w ramach którego uzyskano wartość unikniętej emisji dwutlenku węgla w wysokości 840 572 Mg/rok. W ramach programu „Mój Prąd” uzyskano efekt na poziomie 322 155 Mg/rok. Z pozostałych programów uzyskano dodatkowe 233 706 Mg/rok. Z uwagi na duże zainteresowanie ww. programami zwiększono w planie po zmianach wartość miernika do 1 505 000 Mg/rok. Z powodu braku środków finansowych na wypłaty dla beneficjentów PPCP pod koniec 2023 r. zrealizowana wartość miernika była niższa od określonej w planie po zmianach. Koszty zadania dotyczyły systemów ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu. Zrealizowany poziom kosztów wynikał m.in. z wypłaty środków na Fundusz Dróg Samorządowych – 1 400 mln zł, realizacji programów: „Czyste Powietrze” – 4 084 mln zł, „Mój Prąd” – 614 mln zł, „Mój elektryk” 320 mln zł, „Zielony transport publiczny” 278 mln zł, „Budownictwo energooszczędne część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie” – 161 mln zł oraz „Moje Ciepło” 113 mln zł.

Koszty zadania 12.4.W (gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi) wyniosły 204 513,9 tys. zł, tj. 62,8% planu po zmianach. Celem zadania było „rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wody podziemne wraz z ich ochroną”. Miernik stanowił „liczbę wykonanych opracowań geologicznych (szt.)”, która wyniosła 772 szt. i stanowiła 94,4% planu wg ustawy budżetowej oraz 121,8% planu po zmianach. Powodem nieosiągnięcia planowanej wartości miernika wg ustawy budżetowej było przedłużenie do 2024 r. realizacji umów, w których osiągnięcie efektu miało nastąpić w 2023 r.

Koszty realizacji zadania dotyczyły gospodarczego wykorzystania zasobów i struktur geologicznych oraz badań geologicznych. Niskie wykonanie kosztów wynikało z niższych wypłat z programu „Poznanie budowy geologicznej na rzecz kraju” o 58 mln zł i programu „Udostępnianie wód termalnych w Polsce” o 66 mln zł.

Na realizację zadania 12.5.W (ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi) wydano 28 270,6 tys. zł, tj. 112,2% planu po zmianach. Miernik nie został zaplanowany przez NFOŚiGW, ponieważ realizowane zadania związane z gospodarką wodami należały do kompetencji ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Koszty realizacji zadania dotyczyły m.in. ochrony przeciwpowodziowej – 374,6 tys. zł, tj. 17,5% planu po zmianach, oraz wsparcia przedsięwzięć infrastrukturalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej – 27 650,3 tys. zł, tj. 123,4% planu po zmianach.

W związku z nierzetelnym planowaniem kosztów i wartości mierników na etapie opracowywania zmiany planu finansowego w układzie zadaniowym, w sprawozdaniu RB-BZ2 wykonanie kosztów zadań, podzadań i działań wykazało odchylenia w 40 z 41 pozycji w wysokości od 17,5% do 220,4% planu po zmianach, a przekraczające 20% stwierdzono w przypadku 1 zadania, 8 podzadań oraz 14 działań. Wykonanie wartości mierników, które określają stopień realizacji celu, wykazało odchylenia w 25 z 41 pozycji.

Zmiany planu finansowego w układzie zadaniowym powinny być dokonywane po przeprowadzeniu rzetelnych analiz kosztów i wartości mierników. Stosownie do § 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym, dane w sprawozdaniu wykazuje się w zakresie planu po zmianach – w kwotach wydatków/kosztów i wartościach mierników wynikających z układu zadaniowego uwzględniającego zmiany dokonane w trakcie roku budżetowego w planie finansowym jednostki w trybie określonym w ustawie o finansach publicznych lub w odrębnej ustawie. Zgodnie z art. 32 ustawy o finansach publicznych i § 3 ust. 2 lit. d ww. rozporządzenia NFOŚiGW jest jednostką obowiązana do sporządzania sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym, a obowiązek ten powinien być wykonywany rzetelnie. Nieurealnienie planu kosztów i wartości mierników na etapie zmiany planu finansowego w układzie zadaniowym – dokonanej 24 listopada 2023 r. – NIK oceniła jako postępowanie nierzetelne.

3.2. SPRAWOZDANIA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sprawozdania z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym (Rb-BZ2) za okres od początku roku do 31 grudnia 2023 r. oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), sporządzone w NFOŚiGW.

Sprawozdania z wykonania: planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym (Rb-BZ2) oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z), sporządzone zostały terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

4. INFORMACJE DODATKOWE

Kontrolę w Narodowym Funduszu przeprowadzono od 15 stycznia do 8 kwietnia 2024 r. W wystąpieniu pokontrolnym z 26 kwietnia 2024 r. skierowanym do prezesa Zarządu, Najwyższa Izba Kontroli wniosła o:

1. Poprawienie skuteczności mechanizmów funkcjonujących w ramach systemu kontroli zarządczej w celu zapewnienia:
  - każdorazowego zawiadamiania stron o nowym terminie załatwienia sprawy w przypadku braku możliwości dotrzymania wyznaczonego terminu, zgodnie z art. 36 § 1 k.p.a.;
  - terminowego występowania do organu egzekucyjnego z zapytaniem o stan prowadzonego postępowania,
  - uchwalania przez Zarząd planu kosztów utrzymania organów i Biura NFOŚiGW oraz planu inwestycyjnego Biura NFOŚiGW najpóźniej na początku roku, którego plany te dotyczą,
  - rzetelnego planowania kosztów i wartości mierników w przypadku opracowywania zmiany planu finansowego w układzie zadaniowym.
2. Przyznawanie środków z programów priorytetowych wyłącznie podmiotom wymienionym jako beneficjenci programu, których ustawowe zadania wpisują się w cele danego programu priorytetowego.
3. Podjęcie działań w celu zapewnienia w ramach realizacji umowy nr 1036/2023/Wn-50/MN-PO/D osiągnięcia najlepszych efektów z poniesionych nakładów, o których mowa w art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych, i weryfikowalności tego stanu na etapie rozliczania ww. umowy poprzez zabezpieczenie zapisami umowy wymogów jakościowych oraz funkcjonalnych dotowanego przedsięwzięcia, polegającego na utworzeniu systemu stałego monitoringu zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania – w tym uzgodnienia przez dotowanego w szczególności liczby i miejsc punktów pomiarowo-kontrolnych, metodyk pomiarowych, w tym zakresu, częstotliwości i sposobu pomiarów, wartości progów pomiarowych dla wskaźników objętych monitoringiem, trybu i zasad wymiany informacji o przekroczeniu progów alarmowych, z właściwymi organami i podmiotami państwowymi, będącymi interesariuszami tego systemu – w celu zagwarantowania, że utworzony system będzie spełniał wszystkie wymagania tych organów i służb.
4. Dokonanie zmiany wzoru umowy o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków NFOŚiGW poprzez wskazanie we wzorze właściwego przepisu ustawy Poś jako podstawy prawnej udzielenia dofinansowania.
5. Opracowanie mierników pozwalających na ocenę realizacji celów kampanii społecznych i zapewnienie ewaluacji każdej z realizowanych przez NFOŚiGW kampanii społecznych.

Prezes Zarządu pismem z 17 maja 2024 r. zgłosiła 6 zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego.

Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej NIK – uchwałą nr KPK-KPO.441.105.2024 z 4 czerwca 2024 r. – uwzględnił 1 zastrzeżenie w całości, 1 zastrzeżenie w części, a pozostałe zastrzeżenia oddalił.

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Oceny wykonania planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dokonano stosując kryteria⁶⁸ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w „Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 r.”⁶⁹.

Przychody (P):	9 907 912,0 tys. zł,
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	9 009 597,2 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	18 917 509,2 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie (Wp = P : G):	0, przychody nie były przedmiotem badania
Waga kosztów w łącznej kwocie (Wk = K : G):	1,000
Ocena cząstkowa przychodów (Op):	nie jest przedmiotem oceny
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	59 949,0 tys. zł, co stanowi 0,67% kwoty zrealizowanych kosztów.

Nieprawidłowości polegały na:

- wypłaceniu zaliczki i refundacji w wysokości 52 898,2 tys. zł z tytułu realizacji umowy na stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych – co było postępowaniem niegospodarnym i naruszającym przepisy określone w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych,
- nieplanowaniu i niemierzeniu efektów oddziaływań 3 badanych kampanii społecznych, na które wydano 7 050,8 tys. zł, co było postępowaniem nierzetelnym i naruszającym zasady określone w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto stwierdzono, że w wyniku nierzetelnego działania wypłacono zaliczkę w wysokości 140 000,0 tys. zł z tytułu realizacji umowy na zakup 2 śmigłowców, w sytuacji gdy zadania Policji nie wpisywały się w cele programu priorytetowego „Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo”.

Ocena cząstkowa kosztów (Ok):	(3) ocena w formie opisowej
Łączna ocena kosztów (ŁO ⁷⁰): ŁO = 3 x 1,0000 =	3,0000.
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	w formie opisowej

⁶⁸ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>.

⁶⁹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁷⁰ ŁO = Op x Wp + Ok x Wk.

5.2. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Tabela 1. Wykonanie planu finansowego

Lp.	Wyszczególnienie	2022				2023			
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie	4:3	6:3	6:4	6:5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A – Zadania wynikające z ustawy o NFOŚiGW									
12.	Środowisko	5 970 530,0	8 659 740,0	10 560 840,0	9 007 008,0	145,0	150,9	104,0	85,3
12.1.W	System ochrony środowiska i informacji o środowisku	737 693,0	983 679,0	981 237,0	938 092,0	133,3	127,2	95,4	95,6
12.2.W	Kształtowanie bioróżnorodności	133 645,0	198 077,0	199 269,0	183 034,0	148,2	137,0	92,4	91,9
12.3.W	Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu	4 963 141,0	7 127 756,0	9 029 346,0	7 653 097,0	143,6	154,2	107,4	84,8
12.4.W	Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi	106 641,0	325 786,0	325 796,0	204 514,0	305,5	191,8	62,8	62,8
12.5.W	Ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi	29 410,0	24 442,0	25 192,0	28 271,0	83,1	96,1	115,7	112,2
Część B – Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I	Stan na początek roku								
1.	Środki obrotowe, w tym:	8 545 149,5	8 478 199	8 478 199	10 083 596,1	99,2	118,0	118,9	118,9
1.1	Środki pieniężne	7 746 950,9	7 680 000	7 680 000	9 216 786,7	99,1	119,0	120,0	120,0
1.2	Należności krótkoterminowe*)	798 198,6	798 199	798 199	866 583,6	100,0	108,6	108,6	108,6
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	774 221,0	774 221	774 221	836 841,7	100,0	108,1	108,1	108,1
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	192 887,1	192 887	192 887	177 108,3	100,0	91,8	91,8	91,8
1.3	Zapasy	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
2.	Należności długoterminowe*)	5 443 381,3	6 648 990	6 648 990	6 336 058,2	122,1	116,4	95,3	95,3
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	5 443 381,3	6 648 990	6 648 990	6 336 058,2	122,1	116,4	95,3	95,3
2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	1 089 996,7	1 331 411	1 331 411	1 218 011,3	122,1	111,7	91,5	91,5
3.	Zobowiązania, w tym:	54 360,5	54 361	54 361	83 013,8	100,0	152,7	152,7	152,7
3.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytu	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
3.2	Wymagalne	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
II	Przychody ogółem	11 290 127,7	8 991 240	9 591 240	9 907 912,0	79,6	87,8	110,2	103,3

1.	Przychody z prowadzonej działalności, z tego:	6 922 467,6	5 565 000	5 835 000	5 132 484,1	80,4	74,1	92,2	88,0
1.1	Przychody netto ze sprzedaży produktów sprzedanych NFZ	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
1.2	Przychody z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
1.3	Opłaty i kary za korzystanie ze środowiska	216 745,8	233 000	233 000	209 204,3	107,5	96,5	89,8	89,8
1.4	Opłaty eksploatacyjne i koncesyjne	298 453,3	303 000	303 000	293 160,2	101,5	98,2	96,8	96,8
1.5	Opłaty za usługi wodne	218 320,9	236 000	236 000	262 501,5	108,1	120,2	111,2	111,2
1.6	Opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy o efektywności energetycznej	707 370,7	639 000	796 000	773 584,5	90,3	109,4	121,1	97,2
1.7	Opłata emisyjna, o której mowa w art. 321a ustawy PoŚ	2 187 121,1	2 285 000	2 285 000	2 194 378,3	104,5	100,3	96,0	96,0
1.8	Opłata zastępcza dotycząca Narodowego Celu Redukcyjnego i Narodowego Celu Wskaźnikowego	192 845,9	187 000	300 000	282 665,2	97,0	146,6	151,2	94,2
1.9	Przychody ze sprzedaży przez KE uprawnień do emisji w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Fundusz Modernizacyjny)	2 937 207,8	1 508 000	1 508 000	953 212,5	51,3	32,5	63,2	63,2
1.10	Pozostałe opłaty i składki	164 402,1	174 000	174 000	163 777,6	105,8	99,6	94,1	94,1
2.	Dotacje z budżetu państwa	410 178,8	432 960	432 960	601 832,3	105,6	146,7	139,0	139,0
3.	Środki otrzymane z UE	0,0	1 500	1 500	0,0	-	-	-	-
4.	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
5.	Pozostałe przychody, w tym:	3 957 481,3	2 991 780	3 321 780	4 173 595,6	75,6	105,5	139,5	125,6
5.1	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek), w tym:	819 155,2	720 000	1 050 000	1 238 631,2	87,9	151,2	172,0	118,0
5.1.1	Odsetki od depozytów u ministra finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	477 837,2	320 000	550 000	645 634,8	67,0	135,1	201,8	117,4

5.2	Środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych	118 210,6	2 260 780	2 260 780	1 965 584,8	1912,5	1662,8	86,9	86,9
5.3	Równowartość odpisów amortyzacyjnych	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
III	Koszty realizacji zadań, w tym:	5 659 453,8	8 100 000	10 000 000	8 760 873,5	143,1	154,8	108,2	87,6
	- środki przekazane innym podmiotom	5 659 453,8	8 100 000	10 000 000	8 760 873,5	143,1	154,8	108,2	87,6
IV	Stan na koniec roku								
1.	Środki obrotowe, w tym:	10 083 596,1	6 353 699	5 050 399	8 471 926,7	63,0	84,0	133,3	167,7
1.1	Środki pieniężne	9 216 786,7	5 530 000	4 226 700	7 028 037,2	60,0	76,3	127,1	166,3
1.2	Należności krótkoterminowe ^{*)}	866 583,6	823 699	823 699	986 323,8	95,1	113,8	119,7	119,7
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	836 841,7	799 221	799 221	954 549,9	95,5	114,1	119,4	119,4
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	177 108,3	193 887	193 887	186 107,9	109,5	105,1	96,0	96,0
1.3	Zapasy	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
2.	Należności długoterminowe ^{*)}	6 336 058,2	8 955 910	8 955 910	8 276 661,6	141,3	130,6	92,4	92,4
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	6 336 058,2	8 955 910	8 955 910	8 276 661,6	141,3	130,6	92,4	92,4
2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	1 218 011,3	1 793 355	1 793 355	1 275 318,1	147,2	104,7	71,1	71,1
3.	Zobowiązania, w tym:	83 013,8	58 111	58 111	106 574,8	70,0	128,4	183,4	183,4
3.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytu	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
3.2	Wymagalne	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Część D – Dane uzupełniające									
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u ministra finansów	9 162 290,7	5 509 270	4 205 970	6 949 828,9	60,1	75,9	126,1	165,2
1.1	- depozyty overnight (O/N)	9 162 290,7	373 900	373 900	6 949 828,9	4,1	75,9	1858,7	1858,7
1.2	- depozyty terminowe	0,0	5 135 370	3 832 070	0,0	-	-	-	-

^{*)} W tej pozycji wykazano kwoty należności krótko/długoterminowych ogółem. Kwoty te nie stanowią sumy należności wykazywanych poniżej, w których wykazane są odpowiednio kwoty wszystkich należności krótko/długoterminowych z tytułu udzielonych pożyczek oraz wszystkich należności krótko/długoterminowych od jednostek sektora finansów publicznych.

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2023 r. planu finansowego, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.).

Tabela 2. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2022			Plan 2023 po zmianach		Wykonanie 2023			9:4
		Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie msc	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne zatrudnienie	Wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie msc*	
		osoby/etaty	tys. zł	Zł	osoby/etaty	tys. zł	osoby/etaty	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Ogółem osobowe, w tym:	705/699,8	92 891,3	11 061,6	802**	115 937	757/747,8	111 990,0	12 479,9	112,8
	- Zarząd ¹⁾	5/4,88	1 690,4	28 866,1	X***		5/5	2 581,9	43 031,7	149,1
	- Administracja ²⁾	675/669,17	89 375,1	11 130,1	X***		730/720,8	107 134,3	12 386,0	111,3
2	Ogółem bezosobowe, w tym:	32 osoby	1 361,1	X	X****	2 000	38 osób	1 186,7	x	x
	- pracownicy	3 osoby	111,5	X			0 osób	0,0	x	x
	- pozostali	29 osób	1 249,5	X			38 osób	1 186,7	x	x
3	Razem (1+2)		94 252,4	X		117 937		113 176,7³⁾	x	x

1) Do zarządu należy zaliczyć kierownika jednostki i jego zastępców.

2) Do administracji należy zaliczyć pracowników biurowych i merytorycznych, w tym dyrektorów i ich zastępców oraz kierowników, bez pracowników służb obsługi technicznej.

3) Wykonanie kosztów wynagrodzeń uwzględniające koszty nagrody rocznej i pieniężnej; nieuwzględniające rezerwy przeznaczonej na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne.

* Przeciętne wynagrodzenie miesięczne uwzględniające koszty nagrody rocznej i pieniężnej.

** Przeciętne zatrudnienie w NFOŚiGW planowane jest w etatach.

*** W NFOŚiGW nie sporządza się planu przeciętnego zatrudnienia dla Zarządu i innych komórek organizacyjnych, a jedynie ogółem.

**** W NFOŚiGW nie planowano liczby osób dla wynagrodzeń bezosobowych.

Plan wynagrodzeń na rok 2023 wyniósł 117 937,0 tys. zł, w tym:

wynagrodzenia osobowe 115 937,0 tys. zł

wynagrodzenie bezosobowe 2 000,0 tys. zł

Wynagrodzenia osobowe 2023 r. (tys. zł) – wykonanie kosztów (uwzględnia rezerwę na nagrody pieniężne i roczne, aktualizację rezerw na nagrody roczne i przyszłe świadczenia pracownicze) 115 844,5

rezerwa na nagrody pieniężne i roczne, aktualizacja rezerw na nagrody roczne i przyszłe świadczenia pracownicze 12 665,0

Tabela 3. Środki wydatkowane na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Lp.	Treść	Wykonanie 2021 r.	Plan działalności 2022 r.	Wykonanie 2022 r.	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	7
I	Środki NFOŚiGW na finansowanie przedsięwzięć (pożyczki, dotacje, dopłaty, środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa)	7 446 076,0	14 700 000,0	11 893 123,0	80,9	159,7
1.1	Finansowanie pożyczkowe	1 786 622,0	4 700 000,0	3 132 249,0	66,6	175,3
1.2	Finansowanie bezzwrotne (dotacje, dopłaty, umorzenia pożyczek, środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa)	5 659 454,0	10 000 000,0	8 760 874,0	87,6	154,8
II	Finansowanie kapitałowe	18 000,0	725 000,0	159 382,0	22,0	885,5
III	Dotacje ze środków europejskich obsługiwane przez NFOŚiGW	2 819 716,0	2 733 600,0	2 602 316,0	95,2	92,3
III	Razem środki NFOŚiGW i dotacje ze środków europejskich	10 265 792,0	7 433 600,0	14 495 439,0	195,0	141,2

Tabela 4. Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć

Lp.	Treść	Finansowanie bezzwrotne - łącznie ze środkami przekazanymi za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa				
		Wykonanie 2022 r.	Plan 2023 r.	Wykonanie 2022 r.	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
1	2	3	4	5	6	7
x	Razem dotacje*, w tym dotacje w dziedzinach:	5 624 651	9 916 300,0	8 683 809,0	87,6	154,4
1	Gospodarka wodna	55 621	36 000,0	17 615,0	48,9	31,7
2	Ochrona klimatu i atmosfery	4 860 364	8 368 000,0	7 514 709,0	89,8	154,6
3	Ochrona powierzchni ziemi	205 652	366 700,0	194 723,0	53,1	94,7
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	54 036	173 000,0	169 719,0	98,1	314,1
5	Górnictwo	16 671	87 600,0	52 006,0	59,4	312,0
6	Geologia	108 044	324 700,0	200 662,0	61,8	185,7
7	Monitoring środowiska	90 369	165 800,0	148 658,0	89,7	164,5
8	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	149 066	205 100,0	244 637,0	119,3	164,1
9	Edukacja ekologiczna	39 573	104 300,0	85 793,0	82,3	216,8
10	Doradztwo energetyczne	14 970	1 500,0	0,0	0,0	0,0
11	Ekologiczne formy transportu	1 500	22 000,0	17 191,0	78,1	114,8
12	Gospodarka o obiegu zamkniętym	1 207	1 200,0	1 075,0	89,6	89,1
13	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	22 014	34 900,0	30 673,0	87,9	139,3

*Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych i dotacje na realizację zadań bieżących oraz środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych.

Tabela 5. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków europejskich

Lp.	Treść	Wykonanie		4:3
		2022	2023	
		[tys. zł]		[%]
1	2	3	4	5
I	Finansowanie pożyczkowe:	818 332,0	1 314 166,0	160,6
1	Współfinansowanie projektów ze środków zagranicznych:	818 332,0	1 314 166,0	160,6
1.1	POIiŚ 2014-2020	816 532,0	1 313 941,0	160,9
1.2	Life	1 800,0	225,0	12,5
II	Finansowanie dotacyjne:	34 805,0	77 065,0	221,4
2	Współfinansowanie projektów ze środków europejskich - dotacje na inwestycje i realizację zadań bieżących razem	25 438,0	33 901,0	133,3
2.1	POIiŚ 2001-2013	8 174,0	4 501,0	55,1
2.2	POIiŚ 2014-2020	4 293,0	3 173,0	73,9
2.3	Life	12 971,0	26 227,0	202,2
III	Razem Narodowy Fundusz	853 137,0	1 348 067,0	158,0

Dane wg stanu na 9 kwietnia 2024 r.

Tabela 6. Środki europejskie – dotacyjne finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2022	2023		5:4	5:3
			Plan	Wykonanie		
		[tys. zł]			[%]	
1	2	3	4	5	6	7
1	POLiŚ 2014-2020	2 737 430,0	2 427 000,0	2 319 637,0	95,6	84,7
1.1	Priorytet I	629 152,0	960 900,0	970 906,0	101,0	154,3
1.2	Priorytet II	2 108 278,0	1 466 100,0	1 348 731,0	92,0	64,0

5.3. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

---

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Klimatu i Środowiska
9. Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
10. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
13. Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	295d037960ff4406baa82fd7cd796155	
Nazwa dokumentu	Informacja o wynikach kontroli P_24_001_NFOŚiGW_do podpisu.pdf	
Tytuł dokumentu	Informacja o wynikach kontroli P_24_001_NFOŚiGW_do podpisu	
Skrót dokumentu	cb0493b783a1154c24adc1704c4755b018520efca30779b3f5c17a73823538a4	
Wersja dokumentu	1.4	
Data dokumentu	2024-06-13	
Podpis	Podpisany przez	Marian Banaś
	Stanowisko podpisu	Marian Banaś (Prezes NIK) PR
	Data podpisu	2024-06-13
	Rodzaj certyfikatu	Podpis kwalifikowany
Podpis	Podpisany przez	Michał Szczepan Jędrzejczyk
	Stanowisko podpisu	Michał Jędrzejczyk (Wiceprezes NIK) WPR MJ
	Data podpisu	2024-06-13
	Rodzaj certyfikatu	Podpis kwalifikowany
Podpis	Podpisany przez	Tomasz Jerzy Gaweł
	Stanowisko podpisu	Tomasz Gaweł (p.o. Dyrektor Departamentu) KSI
	Data podpisu	2024-06-13
	Rodzaj certyfikatu	Podpis kwalifikowany
	EZD RP 19.7.15	
Data wydruku	2024-06-13	
Autor wydruku	Sikorska Marta	